

יִדֵּישׁ וַוִּיסְנֶשָּׁאָפָטָלָעַכָּר אִינְסְטִיטּוּט • יֻווֹאָ

Est. 1925

15 WEST 16TH STREET • NEW YORK • NY • 10011 • YIVO.ORG • TEL (212) 246-6080 • FAX (212) 292-1892

YIVO ARCHIVES

Record Group 80

Elias Tcherikower Archive Records of the Mizrakh Yidisher Historisher Arkhiv

1717, 1841-1874, 1881-1896, 1901-1947, 1956, undated
[Bulk Dates 1919-1927]

Folder No. 240

Joint
R.I

22604

$\pi - g$

(указана температура)
расстояние

1050°C 102

95 22715

1000

22605

Map's of most
American front
1919-1920

פֵּין בְּיַיְוֹנְדִּיְיָוְן, אַיְכָה זַיְנָה
Joint גוֹיָקָוָן גוֹיָק

22606

פֵּעַטְשָׁאַרְאָפָּרְגּוּבָּן, פְּאַדְגּוּבָּן, פְּרַאַזְגּוּבָּן

דאם שטעל צעהלט פון 1000 ביז 1100 אונטאויבער, צחישן זיך 600-500

הדען. די באזיהובגן צחבען צחישן בידע באפעלקערונגן ניט קהן שלעבטע
געבען. הדען באשעטען זיך מיט מסחר אוון מלאבה. קהן באזוננדערע ענדערוב געַן
פאר דער צחט פון דער מלחה מאון רעהאלזיע זחבען בית פרגעיקומען. איזן
די יארן 1905 אוון איין די 80^ו יארן אייז קהן שום פאגראמען בית פרגעיקומען.
אוויך פאר דער רעדע, העטמאן, באשעטען איז גאר ניט פרגעיקומען. פון
דעם העטמאן צו דער דירעקטאריע איז די מאכט איבערגעגן איין אבחויב
וינטער 1918, פון דער דירעקטאריע צו די קאמוניסטען אייז די מאכט איבער-
געגן רוחיג אוון אדר בְּתַרְבִּישׁ. פאר דער דירעקטאריע זחבען הדען בית
געבען מאוביליזירט, אוויך ניט בה די באשעטען איז גאר קהן הדען האבן
רעקטאריע איז פרגעיקומען א פאלשעטיסטייש אגיטאזייע, גאר קהן הדען האבן
קהן אנטהיל אוון דערינגען בית געבומען. איין שטעל איז געבען א רעהקאם,
גאר די הדען האבן כמען קהן שום אנטהיל בית געבומען. די שמירה פון דער
שטאט איז געבען די מילידייע. קהן מדייש זעלבסט-שוֹץ איז בית געבען. איין
דער צחט פון דעם באשעטען ייסטטען רעזזים איז געפירות געתארן א פאגראם-
אגיטאזייע, חעלכע איז אונגפיהרט געתארן פון דער ארטיגער פראסטיטיע, איין
דער שפיז פון וועלכער איז געשטאנגען דער וואלסטנאַי שראַבער, וועלכער איז
אוויך געבען דער פַּאַרְזִיְּצָעַנְדָּעָר פון דעם רעהקאם- לעהיזקי.

בערך ענדער מאו איז פרגעיקומען און אויפשטאנד פון א באנדע פון
סאַקָּלִיךְ פון 27 מענשן. איין דער שפיז פון זיך איז געשטאנגען א געבעטען
אווקראין ישער אפיקער לייאכאייטש פון דעם דארף סאַקָּלִיךְ בה פעטהראָר, ער
אייל ארחב געקוּמָען קהן פעטהראָר מיט זהן באַבְּדָע, חעלכע איז געבען אהן
געבער, חעלכעם ער האט באַקְוּמָען פון דעם דארטיגן רעהקאם אוון האט פַּאַרְנְּרָמָעָן
די מאכט. איין שטעל איז געתארן א שרעקליבע פָּאַנִּיךְ, תחל זיך האבן ערקלערט
זיך דעלן אויסקוילען די הדען, גאר מען איז אַפְּגַעְקְׂדוּפָן דערטיט, זאָם
מייחאָט באַזָּאלָט אַסְטָגָלְטָה אַזְטָגָלְטָה אַזְטָגָלְטָה אַזְטָגָלְטָה
זיך אַפְּגַעְטָרָאָטָן, גאר אלע מאָל זחבען זיך אַרְתָּגְעַבְּגָאָטָן אוון שרעקליך טערארְט
זִירֶת דָּאָם שְׁטָעֵל מִיט שְׁרַעְקְּלִיבָּעָן פְּאַדְעַרְוָנְגָן. אַזְוִי האט זיך גַּעֲזָרִיגָן בֵּין 15
טַעַג אַיְן תְּמוֹז.

שבת באנאכט אויף זונטאג איז ארכטגנטקומען סאקלאלטסקסים א באנדע פון
 500 מענן, זו חלכע ס' איז אויך זונטאג ליאחאה יטשעם באנדע און
 זד האבן זונטאגן אבגעחויבן שרעקליכע דרייבערטען און הריגות. דאם האט
 געדו יערת ביז 4 איזה גער באטאג. דער דערזונטאס איז געהן: דאם גאנצע שטעל
 צערו יברת און בע 200 הרוגים. באנדעם זונטאג זד אונטגאגאנגן. נאך צער
 אפפערן האבן די פוייררים זום איבערגגן זו ראנטעהט דאם שטעל, רעכענדיג
 (אַפְּפָעָרֶן־גִּינְגָּרֶן)
 זיך מיט דער פאניק פון דער ידרישער באפעלקערונג. מיט די סאקלאלטס
 האט אבגעפערת אונטער א טוארטיבא אRELATH. מאנטאג און דינטאג האט פון
 באחהלטען די הרוגים. דינטאג נאך כיט ענדענדיג דאם באחהלטען פון די
 טויטע, איז געהן א גערהי אז ס' זאל זיך זולויפן. קמנער האט כיט גע-
 מאומש פאר האט, ס' האט זיך ארויטגעזון, אז דאם איז געהן דערפער, זוחל
 ס' איז אונגעפערן א גדרויפער אונטאמביבל, אין פעלבן ס' איז געזען ס' מענן,
 צהויזונז איז ליאחאהיטש, צעלכער האט דורךפערענדיג דערשאן א ידן,
 האט ער האט אים באגעגענש. ער דער שחיטה, שבת אויף דער נאכט, איז געקומען
 דער ליאחאהיטש זום ארטייגן זיון - זאקטאר, צעלכער איז געהן מיט אים
 באקאנש. ער האט אים געפעריגט, פאר וואם די שטאט איז איז שטוק אונטגנטיג,
 און האט בארווהיגט און פאדויבערת אז בק-זטן ער שטאט און דער שפיז פון
 זהן אטריאז העט ער זו קהן עקמצען בית זולאוזן. דאמיט איז ער אונטגגע-
 פארן, און שפער מיט אבר שעה איז שוין געהן די שחיטה, ס' איז קהן
 מעגליבקחט בית געווען זיך אויסצוקויפן פאר געלט: נאך דעם געלט נטען האט
 מען ערשות געהרגעט, א קלחנע טחל פון דער קריםטלייכער באפעלקערונג האט
 די בית זיך באחהלטען ידן, די דער ארטייגער גלה, און דערפער האבן די
 ארטייגע באנדיטן פארוואונדעת זחנעם א זון. די גאנצע הריגה איז פראגע-
 קומען מיט שטימפיג קלט געההער, פאר דעם הרגבען האט מען פיל מענן
 געטוטשעט און געללאגן. אין עטלייב וואבן ארכט, מען מיהאט זיך אביסט
 בארכזיגט און ס' איז געההער א שטיקל ישוב, און אין שטעל האבן זיך אומגע-
 קערט 40 פאמיליען און האבן שוין גאר ביש ערווארטעס, איז דורךגאגאנגען
 א "דאפאראזשעטס סיעטש" און מיטער געמאכט גוחאלדשטן, פון צעלכע העט
 ס' איז חמטער געפאלן 13-14 קרבנות.

אויסגעפעריגט האט (אונטערשריפט)

בא דעם פארשטעהער פון דארט שריבערדמאן.

פין ב. אונדרסן ווילס סונט
Joint גורק גורק

גאקוואז און סטוקון 3, 1922, ינואר.

חויניצער חדישער ראיין קאמיטעט

זו העלפֿן די געליטענע

פון פאגראמען. 22608

נומ. 159.

חויניצער, פאנד. גוב.

24 ורבינט 1919.

אין צענתראל קאמיטעט זו זעלפֿן

געליטענע פון פאגראמען

ביהם חדישען מינימטלערוּם.

דער אנטגעבער פון דעם, דער הער זילפֿן בן אהרון ברוייטמאן איז א

פארשטיינער פונם פעטהארער הילפֿט-קאמיטעט פאר פאגראם-געליטענע. ער

האט אוובז געליגגען א געבוייעם בארכיכת תען דער פיל געליטענע, רחמנות-

די גער פארלאזטע לאגע פון פעטהארער חדישער באפעלקערונג און האט בה

אוובז הילפֿט געבעטען. נאר הערענדיג פון אוובז, איז מיר, דער חוויניצער

געגענד-קאמיטעט געפֿינען זיך אלחן און א שרעקליך קרייטישער אוונבאהייל-

פיגער לאגע, איז מיר פארמאגען בית קהן שום מיטלען און קאנען בית קהטע

מייט עפֿען באהילפֿיג זיין, האט ער פארגעעלעגש זיין זילען פארן זו איז תען

די עניינים פונם פעטהארער הילפֿט-קאמיטעט און אויך תען די עניינים

פונם חוויניצער געגענד-קאמיטעט. דער הער ברוייטמאן מערט פון אוובז בא-

פאלאטטען זיך משתדל זיין תען אסיגב ירען מיטלען פאר אוובז. מיר בעטן

בעמן אפֿט און אכש דעם בארכיכת, זאמ העטנאיך געבען דער הער ברוייטמאן

תען דער ערגטש נויט-באדערטשיגער לאגע פונם חוויניצער געגענד-קאמיטעט.

מיר בעטן בית פארגטען, איז די קלענטען מביעה פאר ארויטגען הילפֿט די

פאגראם-געליטענע קאן זיין בה אוובז דער גראטען פארברען געגען די טוּי-

זענטען הובגעריגע, בית דוגלאץ נויטבאדערטשיגע חדישע, אפֿגעראבעעהעט

ארימע פאמיליעם, דעלכע זענדן זיך זו אוובז באך הילפֿט. מיר רעבעגען בית

פאר איברידג זוגעבן, איז דער הער ברוייטמאן איז בית דער ערשות, דעלכער

האט זיך געריטן פאראן זו איז, נאר מיר האבן זיך שטנדיג אפֿגעהאלטען,

רעבעגענדיג, איז מיר זעלען און גיבן באקומרען פון איז געלט און מיר

תעלן אלחן זיך קאנען העלפֿן. מיר זארטען אויך אדער באלאדיגער הילפֿט.

פארזיזער (אוונשערשריריפט)

סעקראטאר (אוונשערשריריפט)

מייטן אדריגינאל שטימט

אנפֿרעדער פון אפטטלונג (אוונשערשריריפט)

גַּיְנֵט בָּרוֹד joint board

47

۱۹۲۲-۱۹۲۳ میلادی

22609

Погром в м. Печоръ, Под.губ., Брац.уѣзда.

Погром происходил II-го іюля с/г. Звѣрски разграблено /убито?/ в тот день 102 человека; послѣ ухода этой банды мѣстные крестьяне начали подстрѣливать евреев, явившихся в мѣстечко, и таким образом, они убили еще 16 человек и разграбили все имущество, - убытки нанесли мѣстечку около двадцати миллионов; нужда очень велика, и помощь необходима моментально, ибо зима надвигается, а всѣ двери и окна сняты одѣжды нѣт ничего, много раненых и много сирот, безпріютных дѣтей.

Временний Печорскій Комитет

М. Шапиро,

Янкель-Воль Картон.

З оригіналом згідно

Нач. Відділу /підпись/

І жовтня 1919 року.

Joint 312 44945
Joint 312 44945

И. А.

УЗРКДС | ОК МКР/ОД
1922 г. № 685 | ОК

22610

П Е Ч О Р А , Подольск.губ., Брацлавск.уѣзда.

В Министерство Еврейских Справ

В.А.Брѣйтмана, делегированного Печорским комитетом помочи пострадавшим от погромов.

Д о к л а д .

Картина погрома и рѣзни, произошедшей в Печорѣ, Брацлавского уѣзда, не поддается никакому описанію. В большинствѣ городов погромы происходили ночью, тайком: звѣрь как будто стыдился и стѣснялся свѣта и людей. В Печорѣ же это происходило так открыто, звѣрски - цинично, как будто мѣстечко чѣм-то провинилось. Между тѣм как оно испокон вѣков представляет собою тихое, заброшенное, далеко от жѣлѣзной дороги стоящее полу-село, полу мѣстечко, совершенно нѣ-причастное к какой бы то ни было политической жизни мѣстечка: не только "чрезвычайки", но ни "ревкома", ни "исполкома" за весь період большевизма в Печорѣ не было. Акре^сное крестьянское населеніе таким образом не могло имѣть поводов к обвиненію Печорских евреев в склонности к большевизму, коммунѣ и т.п. Взаимоотношения той и другой стороны испокон вѣков складывались исключительно на почвѣ совмѣстной хозяйственно-экономической и торговой жизни. Таким путем еврейское населеніе Печоры, численностью около 200 семейств, достигло значительного благосостоянія и зажиточности. Когда по Украинѣ ураганом пронеслась погромная волна, Печорскіе евреи, так тѣсно и дружно жившіе с соседними крестьянами, были увѣрены, что это явленіе не будет имѣть у них мѣста. И дѣйствительно, предводитель той повстан-

ческой части, которая там образовалась - Ляхович - заявлял, что у себя он погрома не допустит, что у них этого и быть не может. Все что нужно было для существования этого отряда - продовольствие, обмундирование и т.п., все это доставлялось еврейским населением безвозмездно. Безропотно выполняя такую дань, население видело в этом залог спокойствия и мирного сожительства. Совершенно неожиданным для них явилось прибытие отряда Соколовского. Сейчас же по прибытии, в 4 часа утра, не успев еще походить с своих подвод, казаки стали останавливать повстречавшихся по дороге евреев и под видом поисков документов отнимать у них деньги; отнимали только крупные суммы, - маленькие возвращали. Когда напуганные жители закрылись по домам, казаки стали стучаться, требовать, чтобы их туда впустили и где этого не выполняли, разбивали и выламывали двери и окна и врывались в дом. Первым делом они требовали денег, называя определенные суммы, грозили в случае не внесения их, арестом, убийством. Население, никогда не встречая защиты, безропотно отдавало деньги, выкупая таким образом за них свои жизни. Не ограничиваясь, однако, денежными наборами казаки отнимали все ценное, что попадалось под руку. Не имея возможности бежать, еврейское население попряталось по погребам, чердакам, отдавая на поток и разграбление все свое имущество. Но вот приезжает сам Ляхович. Несколько граждан евреев, находящихся с ним в тесных деловых сношениях, обращаются к нему с мольбой о защите. Он призывает их к спокойствию, уверяет, что принимает все меры для предотвращения грабежей, но что этого трудно достичь, так как штаб отряда Соколовского не противодействует своим казакам, призывает еврейское население терпимо отнестись к казакам, что деньги, дескать дело наживное, что с уходом отряда евреи ~~и~~ дальнейшей торговлей вернут потерянное и т.д. Его начинают умолять воздерживаться хотя бы в том смысле, чтобы обеспечить жизнь населения, ему говорят, что в соседнем Немирове, благодаря содействию

ствію делегаціи из христіанского населенія, пребываніе Со-
коловскаго и его отряда прошло благополучно. Ляховичъ отвѣ-
чает, что ему известно, настроение прибывшаго отряда, что
убивать они намѣрены, что они ограничиваются только "обысками"
"пошаркают", но всетаки обѣщает на всякий случай сейчас-же
пойти в штаб отряда, гдѣ обрисует с самой лучшей стороны
добрососѣдскія отношенія между христіанским и еврейским на-
селеніем - Печоры, использует все свое вліяніе и примет
всѣ мѣры к предотвращенію рѣзни. Убаюканное этими обѣщанія-
ми населеніе стало ожидать дальнѣйших событий. Они не за-
медлили наступить, только не в той формѣ, в какой их ожида-
ли. Времена гуннов ничто в сравненіи с тѣм, что произошло
тогда в Печорѣ. Нѣт пера, которое могло бы описать эти ужа-
сы и нѣт фантазіи, которая могла бы представить их обста-
новку. Это был не еврейскій погром,, не месть расправа, ни
даже рѣзня еврейского населенія - это был кровавый пир.
Крик ужаса дѣтей, на глазах которых убивали их отцов, раз-
счетливо заглушались оркестром собранным на базарѣ посреди
мѣстечка. Разрубались казацкими шашками живые люди, разби-
вались о стѣны ~~и~~ домов невинныя дѣтскія головки и это при-
вѣтствовали трубные звуки оркестра; крики и стоны женщин,
поднятых на пики, смѣшивались со звуками вальса, вопли на-
сируемых дѣвушек тонули в этой адской музыкѣ. Кровавая ор-
гія длилась до 2-х часов дня. Вытаскивались люди из погре-
бов, снимались с чердаков и тогда только насытились кровью,
когда было переколото и зарублено около двухсот человѣк.
В 4 часа дня отряд ушел на Брацлав, и населеніе стало вылѣ-
зать из своих нор. Кошмарную картину оно увидало перед со-
бою: всюду ручьи крови, в домах и на улицах множество от-
рубленных голов, рук и ног; не было возможности опознать
людей; так и были собраны кучи членов человѣческих тѣл и
похоронены в братской могилѣ. Ограбленые и разоренные жител-
ли приступили затѣм к спасенію жалких остатков своего иму-

щества, разбросанного и валявшагося по улицам. Магазины и лавки вся были опустошены, мебель и домашняя утварь поломана. Так прошло два дня. Но вот возвращается с Брацлавской резни Ляхович со своей бандой и первым его днем было убийство еврейского юноши, встретившегося ему на Печорском мосту. Не пройдя еще в себя от недавних ужасов, население, видя такое отношение вернувшегося отряда и опасаясь повторения событий, разбежалось по полям и лесам. Когда, на другой день некоторые из убежавших вернулись, то тут же были убиты бандой Ляховича. Так было убито еще человек двадцать. Между тем крестьяне соседних сел, где укрывались Печорские евреи, стали выгонять их под тем предлогом, что банда Ляховича грозит им расправой в случае укрывательства. Это обстоятельство заставило евреев, проведших на полях трое суток без всякой пищи, искать убежища в соседнем Немирове, Шпикове, Тульчине, Красном, Виннице и друг. Когда спустя две недели, некоторые из беженцев приехали в Печору с тем, чтобы вывезти жалкие остатки своего имущества, то были очень недружелюбно встречены местными крестьянами. Оказалось, что как местные, так и пришли крестьяне уносили и увозили все то, что еще осталось. Вынимались оконные рамы, снимались двери, крыши с домов, увозили мебель, развалились печи. Обращение за защитой к местной власти оставалось гласом вопиющим в пустыне. В настоящее время Печора представляет собою пустыню и развалины — смерть и разрушение. Только с десяток человек, женщин и мужчин, потрясенных страшными пережитыми событиями и посождших с ума, днем и ночью бродят босые и ^{голые} по полям голые, свидетельствуя о том, что недавно была здесь жизнь. Положение оставшихся в живых весьма трагическое. Скопившись главным образом в Немирове, они легли тяжким бременем на это местечко. Немиров и сам материально пострадал от погромов, совершенно не в состоянии оказать помощь Печорским беженцам, которых здесь скопи

лось около 400 человек. Помощь между тем, нужна самая разнообразная. Зарегистрировано 36 девиц изнасилованных и зараженных, нуждающихся в медицинской помощи. Многие из них беременны и нуждаются в немедленном удалении плода. Несколько человек с открытыми ранами нуждаются в больничном лечении и частых перевязках. Колossalная скученность беженцев и пребывание в исключительных антисанитарных условиях развило среди них эпидемию всех родов тифа. Имущество здесь два эпидемических барака заполнены больными, и местечку угрожает большая опасность. Плохое питание, систематическое недоедание и голодовка отражается на смертности беженцев. С приближением осени, с наступлением холода нужда и болезнь начинают увеличиваться. Положение становится грозным. Необходима немедленная экстренная помощь.

23/9 1919 г.

В. Брайтман, член Печорского комитета помощи пострадавшим от погромов.

З орігіналом згідно: 1 жовтня 1919 р.

Нач. відділу /підпись/.

פֵּאַקְוָאַצְּן זָיו | אַיִלְמָעַן
Joint Rock Joint

נ.א

22615

בָּעַטְשָׁאַרְעַ, פְּאַדְגּוֹבּ.

אין תיביצער געגענד-קאמיטען צו שטיצען די פאגראם-געלייטענע.

א באנדיסט פְּוֹן פְּעַטְשָׁאַרְעַ גַּעֲשַׁעַתְעַבְּרַן.

דֶּנְהִימ אָוֹן שְׂטִיל הָאַט גַּעֲלַבְתְּ דָם שְׂטַעַל פְּעַטְשָׁאַרְעַ, שְׂפֻחָה עַבְדִּילְגַּת תְּמִיד
אַיִן דָּעַר זְמַט פְּוֹן אַלְפַּיְתְּרִישַׁע בְּאַחֲרַבְבְּגַעַן אָוֹן אַיְבָּקְעַרְכְּבִּישַׁן. אַיִן
מַאֲכָל אַרְדִּין, אַיִן מַאֲכָל אַרְזִים, אָוֹן דָם שְׂטַעַת הָאַט בֵּית גַּפְרִילְסַ קְהֻן שְׁוּם
שְׁנוּיִי אַיִן לְעַבְנָן; אַפְּסַ מַאֲל אַפְּילְוַן בֵּית גַּפְתָּוֹסַ, וְעַן אָוֹן חָאוֹר די אַחֲנָא
הָאַט זִיךְ אַבְּגַעַדְיִיגַּש אָוֹן די דְּחוֹתַעַת הָאַט זִיךְ אַבְּגַעַהוּיִבַּן, די באַזְּבָּהוּבְּגַעַן פְּוֹן
דָּעַר בְּיַטְ-חַדְרִישַׁע בְּאַפְּעַלְקְעַרְוֹבַג צַו די חַדְן אַיִן פְּוֹן תְּמִיד אַן גַּעַתְעַן אַפְּרִידַ-
לִיכְעַ, מַעַן קְעַן זָאָגַן סְמִיעַן אַפְּרַהְנְדְלִיכְעַ, קְהַבְּמַאַל, אַפְּילְוַן אַיִן 1905 יָאָר,
אַיִן אַיִן פְּעַטְשָׁאַרְעַ נִישְׁפְּרַעְתְּ קְהַבְּגַע אַנְטִימְלְעַטְיִישַׁע אַרְזִיםְטְּרָאַסְטְּוּבְּגַע,
אוֹנוֹזְדְּבָּגַען, פְּאַגְּרָאַמְּעַן, אָוֹן אַ. תָּ. רְוֹהִיג אָוֹן שְׂטִיל הָאַט גַּעֲלַבְתְּ דָם
שְׂטַעַל, חַיל פְּוֹן תְּמִיד הָאַט עַמְּפַרְמָאָגַש בָּאָר אַחֲן זִיכְרַיְמְשַׁאַש פָּאָרְטָה מִיטַּן
בְּאַמְּעַן "צִוְּנָה", וְחַטְעַר וְיִבְּאַק "צִוְּנָה" הָאַט עַמְּפַרְמָאָגַש
אָוֹן חַעַן די שְׂרַעְקְלִיכְעַ פְּאַגְּרָאַמְּעַן מִיטַּן די שְׁחִיטָה הָאָבָן זִיךְ אַבְּגַעַהוּיִבַּן
אוֹרִיף אַזְּקָרָאַיְנָע אַיִן דָם שְׂטַעַל גַּעַתְעַן זִיכְרַעְתַּר, אַז סְמִיעַן בִּינְזָל הָעָרָן פְּוֹן
אַזְּ אַזְמְגָלִיק, אַז פְּעַטְשָׁאַרְעַ חַעַט מַעַן אוֹרִיסְמְתְּדַן, אַז די אַרְשִׁיגַע קְרִימְטְּלִיכְעַ
בְּאַפְּעַלְקְעַרְוֹבַג וְעַט בֵּית זַעֲלַבְשַׁט אָוֹן נִישְׁפְּרַעְתְּ לְאָזְן אַזְעַלְכָּעַם טָאָן. אַבְּעַר
דָּעַר גְּרַעְסְּטַעְר אַזְמְגָלִיק אַיִן גַּעַשְׁעַהַן אַיִן פְּעַטְשָׁאַרְעַ.
פְּעַטְשָׁאַרְעַ לִיגֶש אַיִן דָעַר רַעְבְּטַעְר זְמַט בּוֹגַג, אָוֹן אַיִן דָעַר לִינְקָעַר זְמַט
לִיגֶש דָם דָאָרָע "סְעַקְוּלְעַץ". אַבְּרִיךְ פָּאָרָאָחָבְיִגְעַש זְמַט בְּתִידְעַ אָוֹן פְּוֹנִים דָאָרָע
סְעַקְוּלְעַץ אַיִן גַּעַקְוּמְעַן דָעַר שְׂרַעְקְלִיכְעַר אַזְמְגָלִיק אוֹרִיף פְּעַטְשָׁאַרְעַ.
אַיִן סְעַקְוּלְעַץ אַיִן פָּאָרָאָנְעַן אַגְּלָח, בַּיה אַיִם אַיִן פָּאָרָאָנְעַן אַבְּ אַחֲדָעַם
מִיטַּן בְּאַמְּעַן לִיאָחָאַיְשַׁע, אָוֹן בָּאָלְד אַז די בְּאַלְשָׁעַתְיִקְעַם הָאָבָן אַקְוּטִירַת
אַזְּקָרָאַיְנָע, הָאַט עַר גַּעַבְיַלְדַּעַט אַבְּאַנְדָּע פְּוֹן 40-50 וּוּיְעַרְיִים, וְעַלְכָּעַ הָאַט
זִיךְ אַזְמְשְׁלִימְלִיק בְּאַשְׁעַטְטִיגַּש מִיטַּעַם, תָּאָמַר פְּלָעַג שְׁעַרְאָרִיזְיִרְעַן די חַדְיַשְׁע
בְּאַפְּעַלְקְעַרְוֹבַג פְּוֹן פְּעַטְשָׁאַרְעַ.
אַלְעַ שָׁאָג זְהַבְעַן גַּעַקְוּמְעַן פְּוֹן יְעַנְעַר זְמַט בְּרִיךְ שְׁטְרַעְנְגַע בְּאַפְּעַלְן צַו
די חַדְן פְּוֹן פְּעַטְשָׁאַרְעַ. חַנְנַת הָאַט לִיאָחָאַיְשַׁע גַּעַפְאַדְעַרְתַּס 20 פּוֹד בְּרַנוּיַּת,
אוֹרִיפְּן צְהַתְעַן שָׁאָג 10 פּוֹד גְּרוּזִין, אוֹרִיפְּן דְּרִיטַּן שָׁאָג גַּעַלְמַט אָוֹן אַ. תָּ. דִּי

בדאען האט געלעבעט אוינישליסליך אויף חדיעש קאמפלן, איזוי האט די לאגע
געדייערטט בייזן 12 يولיע, דעם 11-טן يولיע באנאכט אויף דעם 12-טן אייז
לייחאהד ייש געקומען איין שטעהל אוון האט עם בארזהיגש, צווארענדיג, איז
דעם שטעהל חעט גאר כיט פאמידאן קידן בעזען אוון איז אלע חדן מעגן דזהיג
שלאפען אוון ניט צווארן זיך צו די קלאנגן, מאט שלעבעט מענשן פראודאצ'רן
אוון א. ז. איין דעם טאנט.

דאַם שטעטל האָט אִים געגלויזבַּש אֵיך געגאָבְּגַן "רוֹהִיג'" שלאָפָּן מְהֻנְּעָנְדִּיגֶּן,
אָז דער אַנְפִּירְעָר פָּוֹן דעם באַנְדָּע האָט שׂוֹרֵין גַּעֲבְּפַשְׁן זְהָן "קּוֹרְסָם" אוֹן אָז מסתמאָ
דוֹאָט עָר בָּאַקְוּמָעָן פָּוֹן עַרְגַּעַץ אַ בָּאַפְּעָל צָו עַנְדָּעָרָן זְהָן שָׁאַקְשִׁיךְ צָו דִּי בְּעַשְׂתָּאָ-
רָעָר זְהָן. מִיט 3 שָׁעָה שְׁפַּעַטְעָר, ד. ה. דעם 21-טַן פָּאַרְשָׁאָג, אֵיך אַרְחָב גַּעַקְוּמָעָן
קְהָן פְּעַשְׁשָׁאָרָעָ דִּי אַזְוִי גַּעַרְוְפַּעַנָּעָ "סָאָקָא לְאַזְהָבָעָם" אַיְן באַגְּלַתְּשׁוֹנָג מִיט לִיאָחָה-
וְיִשְׁשָׁעָם באַנְדָּע אוֹן מַהְאָט תִּיכְּבַּעַצְּמָרָאָטָן צָו דער אַרְבָּעָשׁ; כְּדִי דִּי יְהָן
זָאַלְעָן זִיךְ בִּישׁ צָוְלָוִיטָן אוֹן זָאַלְעָן זְהָן אַיבְּעַרְצָמָגֶשׁ, אַז סַ'שְׁמַעַקְשָׁן נִיט מִיטָּן
כְּפָשָׁע, האָט מְעָן אַרְוִיְּסַגְּעַגְּבָן אַ בָּאַפְּעָל, אַז דִּי יְהָן זָאַלְעָן בִּיז 12 אַ זְהָגָעָר
בְּחַתָּאָג אַפְּכָאָדָעָן 150 זָוֵד בְּרוֹוִישׁ; דִּי זְהָן, מְפַנְּעָר אוֹן פְּרוֹוִיעָן הַאָבוֹן זִיךְ
גַּעַבְּרָמְפָּעָן זָוֵם בָּאַקְעָן בְּרוֹוִישׁ אוֹן דִּי באַנְדִּיטָן זָוֵם דְּרוֹיבָּן.

באים 7 איזה גער איז אלעם געטען אין "ארדבונטג", מ' האט נאר געפאנדרט
געלאש, גערזיבט אבימל, געלאגן מיט נאזהיקעט, גענטאטש, געשלעט בעי דיא.
בארד און פאות א. ז. ד. געהרגעט האט מען בית, ס' איז געטען מיט "חפס".
ערשם 7 איזה גער, חען די חדן זהנען געטען שטארק פארטומען מיט דעם ברויט
באקיין, האט זיך אונגעוויבן א שחייטה.

ביז 4 אוזחגער האט געדויערט די שחייה, ס'אייז אוממעגליך מיט א
מענשליכער פען צו באטאלען די שרעקען יאנז, זאמ זהנען פארגעזומען: די
ערגנטשע אוּן די ערעדערבליכטען מענשליכע פאנטאזיע קען זיך אזעלכעם ניש
פארשטעלען. אָן אינקזיזידיע מיט אלע אירע שרעקלונגן אוּן שחבובגען איז
אגאָר נישט אָין פֿאָרגלֿיך מיט דעם, זאמ די אומגלאַיקליכע, אומשולדייג קרבנוֹה
האָבן אוּסגעליישן. נאָר 2 חדַן האָבן זוכָה געמאָן געהרגעט צו הערַן דורך קוּיבָּ
לען, די איברייגע זהנען צוּשְׁבִּיתָן אוּן צעבראָקס געהארן אוּריך קלְחַבָּע שטיַּקְלָעָן.
די דּוֹצְחִים האָבן קהְבִּים ניש געשאנעטעט: מ'האָש חַבָּג אוּן אלְשָׁ, קלְדָּן אוּן
גרוּים, מענער אוּן פרוּיעָן אלְעָ אָוּסְגַּעֲשָׂבָּיָן. ברוֹסֶט-קִינְדָּבָּר געהאָקס מיט
די קָעְטָלָאָך אֵין די שטחנער אַרְתָּן. פרוּיעָן אוּן מַחְדָּלָאָך פֿאָרגְחָאַלְטִיְגָּש אֵין
מיַשְׁן גַּם אוּן דערנָאָך געשנִיתָן פָּוּן זַה שְׂטִיקְלָעָן פְּלִיחָה. חוץ 3 הרוגִים האָט
מען קהְנָעָם ניש דערקאנש אֵין פְּנִים.

אין דער צעלבער צמַת תָעַן די באבדישן האבן געשטַטְזֶן, האט די פֿעַטְשָׁאַן-

דער און סְפַּקּוֹלְעַדְעַר פֿאַגְּזָה שְׂנִיאָן קְרִיטְסְטְּלִיבְּכָע בְּאַפְּטָעָלְקְוּדְּרוּבְּג "גַּעֲרָאַטְּמָעַת"

הדייש גוֹטֵס און אַדוֹיְסְגַּעַשְׂרָאָגָן פֿוֹנְסָמְטְּשָׁל אַלְעָם, אַפְּרִילְוָן די פֿעַנְסְטָעָר מִיטָּה
די טִירְעָן. 4 אַזְחַגְּעַר האט פֿעַן גַּעֲגַבְּעַן סִיגְבָּאַלְעָן, אָוָן די רַוְצָחִים האבן
מְזָרָז גַּעֲתָעָן אַחֲנָעָם דַעַם צְהַטְשָׁעָן מִיטָּה די הַעֲרָתְשָׁרָה: "עַבְדִּילָג גִּיכְבָּר, מְדָאָרָךְ
גַּעַחַעַן". נַאֲקָעָט אָוָן בָּאַרְחוּסָם, הַוְּנוּגְעָרִיךְ אָוָן דָּאַרְשְׁטִיךְ, מִיטָּה אַ צְוְבָּרָאָכָן חָאָרָץ
אָוָן פָּאַרְמוֹטְשָׁעָטָן נַשְּׂמָה האָבָּן די פֿעַטְשָׁאַרְעָרָדְזָן, זָהָם זְהַבָּעָן עַל פֿלְבָּם נַיְזָוָל
גַּעַתְּאָרָן פֿוֹן דָּעַר הַרְיָגָה, גַּעַנְוּמָעָן דַעַם תָּאַבְּדָעָר שְׂטָעָקָן אַיְן די הַעֲבָטָ אָוָן גַּעַ-
לָאָזֶט זִיךְ אַיְן דָּעַר חַעַלְתָּ אַרְדָּן, כִּדְיָ צָו זְוָבָּן שָׁוֹטָץ אָוָן בְּרוּוִישָׁטָן
בְּרִידְעָרְדָן. אָוָן מַעֲנָשָׁן, זָהָם זְהַבָּעָן פְּרִיחָהָרָג גַּעַתְּעָן רַחַךְ, אַנְגַּזְעָהָעָן אָוָן
פְּלָעָגָעָן טַהַלְעָן נְדָבָות, שְׂטָרָעָקָן אִידְעָ אָוָים די האָבָּשָׁ אָוָן בְּעַשְׁן אָוִיָּף אַ
שְׂטִיקָעָל בְּרוּוִישָׁטָן. אָוָן מַעֲנָשָׁן זִיךְ קְרָן פֿעַטְשָׁאַרְעָז אַיְז אַוְמְעָגְלִיךְ: אַלְעָם אַיְז פֿאָרָ-
בְּרִיכְשָׁעָטָן, די טִירְעָן אָוָן די פֿעַנְסְטָעָר אַרְאַפְּגָעָן וּמָעָן, די פְּאַלְעָן אַוְיְסְגָּעָרִיךְ
אָוָן אַסְּנָן דָּעַכְעָר פֿוֹן בְּלָעָק אַרְאַפְּגָעָרִיסָן. הַוְּנוּדְעָרְשָׁעָרָג מַעֲנָשָׁן זְהַנְּעָן גַּעַבְּלִיבָּן
הַחְמָלָאָזָעָ אַהֲן אַ שְׁוֹם הַאָפְּנָוָנָג אַיְן גִּיבָּן אַ הַחָם צָו פָּאָרָן, חָאוּ זְה זָאָלָן קְעַבְּנָעָן
רוּחָהָג, אַהֲן מַוְרָא, דַעַט קָאָט אַנְיְדָעָרְלָעְגָּעָן.

די צָאָל פֿוֹן די הַרְוָגִים דָּעַרְגְּרָחָבָש 127, חַוְּצָזְבִּיל שְׂתָעָר פָּאַרְחוֹזְבָּנְדָעָטָן.

אַם זְהַנְּעָן גַּעַבְּלִיבָּן 166 *תּוֹמִים אָוָן אַרְיְבָעָר 500 מַעֲנָשָׁן, זָהָם הַוְּנוּגְעָרָן אָוָן
חַאְלָגְעָרָן זִיךְ אָוָן די אַרְוָמִיגָּעָ פֿוֹן פֿעַטְשָׁאַרְעָז שְׂטָעָטָ אָוָן שְׂטָעָטָלָאָךְ.

צְהַטְּוָהָלִילִיגָּעָר קָאַמִּישָׁעָט פֿוֹן פֿעַטְשָׁאַרְעָז הַדְּמָלָאָזָעָ:

שְׁלָמָה שְׁרַחְבָּעָר

מְרַדְכִּי שְׁאַפְּרִירָא

יעַקְבָּרָאַזְעָנְבָּעָרָג

צְבָנְשְׁרָאָל-קָאַמִּישָׁעָט
פָּאָר גַּעַלְיְתָעָבָעָ פֿוֹן פֿאַגְּרָאַטָּעָן .
570. 1919 12/9

פָּאָרְזִיכְעָרָ פֿוֹן קְהָלָה-רַאֲשָׁ אָוָן הַיְלָמָם-קָאַמִּישָׁעָט פָּאָר
פֿאַגְּרָאָמָם-גַּעַלְיְתָעָמָעָ (אַוְנְטָעָרְשָׁרְיִיפְּטָה)
סְפַּקְרָעָטָאָר (אַוְנְטָעָרְשָׁרְיִיפְּטָה)
קָאַמִּישָׁעָט-מִיטְגָּלְיִידָּעָר
פָּאָרְזִיכְעָרָ פֿוֹן קְהָלָה-פֿאַרְחָהָלְטוּבָג (אַוְנְטָעָרְשָׁרְיִיפְּטָה)

Joint 21st May 1921
Joint 21st May 1921

ч. А

Управління міністерства єврейських справ

18 липня 1921 року

Погребище, Київщ.

ВИННИЦКАЯ ЕВРЕЙСКАЯ ОБЩИНА.

22618

№ 88 .

В Винницкую Еврейскую Общину для представления
Управляющему Министерством Еврейских Дел.

З а я в л е н і е .

18-го августа с/г. м. Погребище Бердичевского уезда
было занято 24 полкомъ.

Украинскія войска были встрѣчены представителями евреискаго населенія, которые были увѣрены в томъ, что мѣстечко находится въ полной безопасности отъ различныхъ выступленій противъ еврейскаго населенія. До 23-го августа в мѣстечкѣ было спокойно, въ этотъ день утромъ полкъ поспѣшно собрался и оставил мѣстечко. Тотчасъ послѣ ухода войскъ появилось около 15 казаковъ и стали грабить и убивать еврейско населеніе.

Оставшійся инструкторъ полка на просьбу евреевъ выйти и убѣдить грабителей въ томъ, чтобы они оставили мѣстечко отказался, но предложилъ населенію защищаться, если они въ состояніи, при чёмъ даль населенію винтовки, которыя хранились у него. Винтовки были разобраны и грабители были прогнаны из мѣстечка. Тотчасъ послѣ этого съ бронепоѣзда было выпущено 3 снаряда на мѣстечко, и въ мѣстечко ворвалось около трехсотъ солдатъ, которые разграбили мѣстечко и убили около 350 человѣкъ и ранили около 100. Пробывъ въ мѣстечкѣ часа 3, войска вернулись на территорію сахарного завода, где ихъ ждалъ поѣздъ.

Послѣ ухода казаковъ мѣстечко мѣстное населеніе грабило еврейскіе дома въ продолженіи двухъ дней, субботы и воскресенья, не оставивъ ни одного еврейскаго дома уцѣ-

лѣвшаго отъ разгрома.

Бронепоѣздомъ, какъ передаетъ служащій сахарнаго завода⁽²⁾ ст. Риевулкой командовалъ старшина Зеленый. Такимъ же образомъ онъ сеѧ рекомендовалъ врачебному персоналу Бессарабской больницы.

Есть фактъ, что погромъ былъ приготоъленъ до ухода полка. Объ этомъ свидѣтельствуетъ поспѣшность ухода полка, а также то, что все крестьянское населеніе съ утра бродило по мѣстечку съ мѣшками, которые потомъ наполнялись еврейскими добромъ.

Главнымъ доказательствомъ служитъ тотъ фактъ, что въ ночь на субботу съ бронепоѣзда были отправлены въ мѣстечко Тетіевъ казаки со станціи Погребище, гдѣ тоже былъ устроенъ погромъ. Считаю нужнымъ добавить, что инструкторъ 24-го полка во время рѣзни исчезъ и съ тѣхъ поръ въ мѣстечкѣ не появился.

Житель м. Погребища В.Блиндманъ
10/IX 1919 г.

З орігіналомъ згідно:

Начальник відділу /підпись/.

Ч.2864.

15 Вересня 1919 р.

הו ביאר גראן, מילון גראן
going over again

22620

ב א ג ר ע ב י ש ט ש ע , ק י ש א ג י ו ב .

פָאַלְקָס-מִן יִשְׁתְּעַרְיוֹם אֶ פֶּ דֶּ

פָּאָר וְדִישׁוּ עַב יִנְיִם

דער ארטאמענט פאר אל געטען ען ינַיִם.

אֶפְתָּח לֹבֶג אַל גַּעֲמַת בָּעֵ

11 פאנטיאבר 1919 יאר
בומ. 2729

מײַס דעם שיקט אַיִן די אלגעמיינע קאנְצעלייארייע פונָם מײַן יִסְפֶּעֶרְדִּוֹן

זו קענטען יט און געהעריגער פארארדןונג.

אנפ'יהרעד פון קאב צעל פיארדייך (חתימה)

שלמה בלבנטמן

כ. שרייפטן ידרער (חתימה) מע למאן.

G-6 G-11183

12/IX 1919

n 564

Камянець. Під. із Погребище № 19.

8,3 рівень 10 кг 1000

11.11.1922 22621

22621

Телеграмма.

Камянець. Під. із Погребище № 19.

Камянець Голові Ради Народних Міністрів.

Копія Міністру Внутрішніх Справ

Копія Міністру по Еврейським ділам

Копія Правленію Еврейської Общини.

23 і 24 augusta проходивши їм ашелоном повстанців устроил в містечке Погребище кошмарний єврейскій погром количество жертв до сих пор нельзя окончательно вияснить, уже насчитывается нѣсколько сотъ убитыхъ до 200 легко і тяжело раненыхъ, имущество разграбовано і расхищено. Мѣстечко буквально голодаетъ из-за отсутствія продуктов первой необходимости крапка Населеніе до сихъ поръ тероризовано провокаціями разныхъ темныхъ элементовъ крапка Еврейская Община дезорганизована. Необходима немедленная организація - надежной охраны и широкая государственная помощь.

Правленіе погребищенской
Еврейской Общины.

З орігіналом згідно:

За Начальника Відділу /підпись/

Ч.2689

II Вересня 1919 року.

הנפקה און דאס אוניברסיטאות
ב- 5000 מארס 1922, גאנז.

בון ב. פ. אוניברסיטאות, אוניברסיטאות
Joint צוינס אוניברסיטאות

נ.א.

22622

פאנקאנדי, פאנקאנטער פאנדיסט, פאנד. גאנז.

פאנקאנדי איז א קליחן שטעהל, עם איז דארטן דא 700 אונטראונגער, קרייסטן
אייז דא פיל מעהר זי דאן. די דאן באשעטען זיך אימערהוינט מיט גערטנעער
שידוטין-פלאנטאנציגם, מסחר א. ז. א. די דאן מיט זי קרייסטן האבן זיך געלעט
פרידנדליך די גאנצע פחת. קהן פאגראם איז ניש פרגען ומטען די גאנצע צחט.
די מאכט פון דער ראנד, העטמאן אוון דירקטורייז האבן קהן דאן ניט מאוביליז
זידרט, די באשעהייקעם האבן אוין בית מאוביליזירט די שטאט. די אלע איבער-
וואנגן פון אלע מאכטן זחנען פרגען ומטען רוחיג. אין דער צאט פון באשעהי-
קעם האבן די פויזירום אוונטהר דעם אונדרוק פון פאגראם-אגיטאציע געדזאגט,
אד דאן אנטאפעה העברען די פרידזון, פארנעם דאם רחיקת פון דעם לאנד, אד
דאן רואינירן פראטאמלאונגע קירבען. דעם 22-טן יובי זחנען אונזקגעגאגען
די באשעהייקעם. דעם 25-טן יובי זחנען אונזקגעגאגען די אוקראינגער. זיך
האבן געמאכט א פאגראם, דעלכען האט מיט הפטקורות געדזיערט 7-6 וואכן. דער שאדן
באטראפעט אן ערץ פון 8 מיליאן, זיך האבן געפtheadערט ברויזט, דעט, האבער,
אוין געלט 6 טויזענש רובל. זיך האבן אוין דערזיז אונזקגעגאגען א ראמס-
פיזקע. עם זחנען אוין געהרגעט געהארן 11 מענטן.
אוינזקגעגאגט האט מ. קיטאי בע א פארשטעהער פון דארך

ישראל בן משה ריזשע.

צענתראל קאמיטעט פאר
געלייטענע פון פאגראם.
דעם 10/11, גומ. 1100.

סינסינטי און ראנצ'ן גזע
אוֹן טַבְּלָה אַבְּדָה 1922, ינואר

נ.א.

פֿאַפְּאַחַ עַצְמָה

22623

די נאל פון די יתומים פון די הרוגים
ועלכע בויטיגן זיך אין חילך.

1. די פאמיליע פון מרדכי פנטשער - זיין פרוי, א קראנקע, בעמי, 32 יאר

" זון טלה, 13 יאר

" " אלטער, 8 יאר,

" " יצחק, 6 יאר,

" " דוד, 1 יאר,

דער פרוי'ס מושער חייה שרה 70 יאר,

2. די פאמיליע פון משה פאנטה - זיין מושער זלאטער, א קראנקע, 50 יאר,

" ברודער וועלצעל, 10 יאר,

3. די פאמיליע פון ברוך מונטשער-זיין פנטשער אברהם, 68 יאר,

" מושער חבה, א קראנקע, 66 יאר,

" פרוי רמל, 28 יאר,

" קיבד פֿהֶגֶע, 3 יאר,

" " דאבריש, 1 יאר,

4. די פאמיליע פון צבי אינעטיטש-זיין מושער פֿהֶגֶע, 60 יאר, א קראנקע

" שומטשר גאלדע, 25 יאר,

5. די פאמיליע פון יהושיה מאשקאטיטש-זיין פֿהֶגֶע פֿעריל, 45 יאר,

" שומטשר בענונג, 16 יאר,

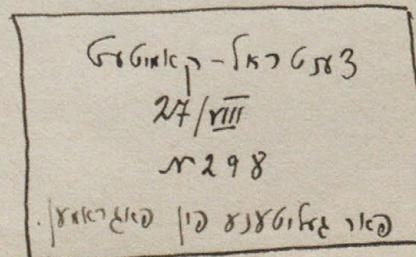
" ברודער בענונג, 20 יאר,

" " מאטעל, 11 יאר,

6. די פאמיליע פון יצחק מאלהבעזקע-זיין חביב, א קראנקע, 60 יאר,

7. די פאמיליע פון מרדכי פון מיטקע-זיין חביב מיט 7 מחד לאן

די בעמען חטמן מיר ניט.

המקראן אוון רז'זאקס 1922, נובמבר
5/1922 נובמבר אוון רז'זאקס

22624

פָּאַבְּאֹד עַצְּמָה, פָּאַדְּגָוָב, מַאֲהִילְּקָרְדוֹן.

4. A

בְּנֵי אֶלְעָזָר אֶלְעָזָר
goint

ב'יטערע, טרויעריגע, שרעקליבע מאמענטן האט איבערגע לעבעש דאמ קלטנע
הדיישע שטעטל פאנאטהעץ (מאהילעלתער אויזעיזד, פאַדְּ, גּוֹבְּ) אַחֲן אוֹמְנָאַטְּרָלִיבָּן
קאמפֿעָן האבן די אַומְגָלִיקָלִיבָּן פָּאַרְמָאַטְּעָרָטָע אַחֲנָהָאוּינְגָעָרָם פָּוֹן פָּאַפְּאַתְּעָץ גַּעַ-
פִּיהָרֶט מִיטְ שְׁרַעְקָלִיבָּן תְּוִילְדָעְ רְוַצְחִים, מַעֲנְשָׂן-פְּרַעְמָרָם, וְעַלְבָּעְ זְהַבָּן גַּעַקְוּמָעָן
צְוָנוּמָעָן בַּחַדְשָׁה זְהַבָּן צְהַבָּן בַּחַדְשָׁה אַרְיָיךְ אַתְּעַקְנָעָמָעָן דָּאַם לְעַבְּן*. די 2 חַדְשִׁים
תְּמוֹזָאַב זְהַבָּן גַּעַהְעָן פָּאַר פָּאַפְּאַתְּצָעָרָה הַדָּן חַדְשִׁים פָּוֹן אַומְגָלִיקָן, צְרוֹתָה,
יְסָוְרִים אַומְשָׂוְלְדִּיגָּעָ קְרַבְנָוֹת!!! דָעַם 5 שָׁאַג תְּמוֹז הַעֲרֵט זִיְּךְ פָּוֹן קָאָפָּאַיִ-
גָּאָרָאַד גַּעַהְעָן סָאַלְדָאַטְן קָחָן פָּאַפְּאַתְּעָץ מִידְ זְהַבָּן דָעַרְכִּיטְעָרָט גַּעַהְאָרָן, וְתִּחְלָ-
מִירְ האַבָּן זִיְּךְ גַּעַבְּגָן אַבְּגַעְהָרָט וְעַגְּן זְהַבָּן שְׁלַעְבָּטָעָה חַבְּגָה מִיטְ זְהַדְן, אָוֹן
גַּעַבְּוּמָעָן שְׁרָאַכְּטָן, אַיְּךְ לְקָדְםָ אַתְּ פְּנֵי הַאַזְרָחִים הַחַדְשִׁים. אָוֹן עַם בְּלַחְבָּטָמְזָאַל
זה גַּעַהְעָן אַקְעָגָן מִיטְ בְּרוּישָׂ אָוֹן זָאַלְץ*. די חַשְׁבִּי הַעִיכְּ מִיטְ זָאַלְץ אָוֹן מִיטְ
בְּרוּישָׂ אַיְּן די הַעֲבָטָמְזָאַל, — אָוֹן מִגְּעַהְטָזְהָ זְהַבָּן אַקְעָגָן*, גַּעַהְעָן זְהַבָּן זְהַדְן 5 מַעֲבָשָׂן
אָוֹן מִיטְ אַשְׁמָחָמָעָל צְוָנוּמָעָן די מַתְבָּה אָוֹן טָאָקָעָ בְּזָוְן הַרְגָּעָ זִיְּךְ גַּעַהְטָמְזָאַל
צְוָגוּרָחָטָן אַיְּן מַשְׁקָּה פָּוֹן 20 מִיבָּשָׂ 9 טְוִיזְעָנָה דְּרָוְבָּל, 50 בְּרוּישָׂ, 15 פָּאַרְלָאַק
גְּרָעָשָׂ אָוֹן אַלְהָן גַּעַנְוּמָעָן דָּאַרְתָּחָל זְוָכוֹן, נִשְׁטָאָרָן אַיְּן די סְטָאָדָלָעָם אָוֹן
טָאָקָעָ בְּאַ 2 אַרְיָמָעָה זְהַדְן צְוָגוּרָחָטָן 2 פְּעָרָדָ, מִיטְ וְעַלְבָּעָ זְהַבָּן אַוְיִם
זְהַבָּרְ פָּאַרְשָׁאַלְטָעָנָה פְּרָבָּסָה. זְהַבָּרְ בְּאַפְּעָל אַיְּן גַּעַהְאָרָן אַוְיִסְגָּעָפִיהָלָטָה. זְהַבָּרְ האַבָּן
פָּאַרְבָּנוּמָעָן דָּאַם גַּעַלְשָׂ, בְּרוּישָׂ, גְּרָעָשָׂ אָוֹן נַעַלְמָ גַּעַהְאָרָן*. די עַרְשָׁטָעָ צְרָה!
שְׁבָתָ קְוּמָעָן אָנְ 15. זְהַבָּן בָּאָרְהָן אַיְּן שְׁטָעָטָל אַיבָּעָרְצָוּשְׁרָעָקָן די
אַחֲנָהָאוּינְגָעָרָם אָוֹן אַבְּמָאַכְּעָן אַפְּאַנְיִקָּעָ. האַבָּן זְהַבָּן בְּלַגְּעָבָן 3 הַיְמָשְׁרָעָלָן
אַיְּבָּעָרְגָּעָרָעָשָׂט, אַיְּבָּעָרְגָּשְׁרָאָקָן זְהַבָּן מִידְ אַלְעָ גַּעַהְאָרָן, די הַעֲרָצָעָרָה האַבָּן
שְׁמָאָרָק גַּעַקְלָאָמָטָ אָוֹן עַם האַטְגָּעָפָעָן זְהַבָּן גַּעַפְּיִגְּנָמְטָעָרָט אַיְּן די אַוְיִגְּגָן*. אָוֹן אַיְּן קָאָפָּה האַטְגָּעָפָעָן
גַּעַקְלָאָמָטָ אַיְּן גַּעַדְאָמָקָ*: "חַקְמָ שְׁטָעָהָמָטָדוֹ, אַנְטָלוֹוִיָּה, דָאַטְעָהָאָה דָאַם כַּפְשָׁ
דְּחָבָם,דוֹ זְעַמְמָטָדוֹן בַּיְתָם, אַז רְוַצְחִים, קוֹיְלָעָרָם זְהַבָּן קַעְקָוּמָעָן נַעַמָּן די
נַשְׁמָה דְּחַנְעָן?" די אַרְיָמָעָ אַומְגָלִיקָלִיבָּן בְּנֵי עַקְבָּ, די אַרְיָמָעָ פָּאַרְשָׁעָמָטָה הַדִּישָׁעָ
שְׁעַבְּטָעָרָה האַבָּן גַּעַבְּוּמָעָן לוֹיְפָן זְוָכָעָן עַרְשָׁעָרָ - לְעַבְּרָ, פָּאוֹן מִזְאַלְעָנָעָן
דָּאַם כַּפְשָׁ אַפְּרָאַטְעָהָעָן, מִזְאַלְעָנָעָן גַּעַבְּעָן גַּעַבְּצָה בְּלַחְבָּן אָוֹן בַּיְתָם אַרְחָנָפָאַלְעָן אַיְּן
די העַנְשָׂ פָּוֹן די מַעְרָדָעָרָטָ, אַלְטָעָ לְחָטָ, וְחַבְּרָה האַבָּן זִיְּךְ גַּעַדְרָעָה אַיְּן שְׁטָמָה.
פָּוֹן זְהַבָּרְ האַבָּן זְהַבָּרְ גַּעַפְּאַדְעָרָט מִזְאַלְעָנָעָן קַעְקָוּמָעָן, דְּעַתָּאַלְחָעָדָן*. בַּיְתָם

שראכטנבריג לאבג האבן זת אבעעהויבן צוּברעכַן די פָּעַנְסְּטַעַר, אַפְּרַהְמֶן שְׁלַעַ-

ספר פון די קלטן אוֹן אַוְנְטַעַרְפִּירְעַבְדִּיג עַטְלִיכַּע פּוּהְרַעַן האבן זת אַבְּגַע-

הויבן אַרְוִיְסְצּוּשְׁרָאָגָן סְחוּרָה פָּוֹן די קלטן אוֹן אלְגַּרְלָהָת חַפְזִים פָּוֹן די

שְׂטִיבָעַר. נַאֲךְ דָּעֵר אַרְבָּעַשׁ האבן זת אַבְּגַעַהוּוּבָן שְׁרַחַעַן מָ'זָאַל זת גַּעַבָּן חַדְיָשָׁע

מַחְדָּלָאָךְ, אַז בִּיטְמַאְכָעַן זת אַמְּ אַוְן פְּאַרְעַךְ פָּוֹן דָּעֵם שְׁטַעַטְלָה, זת האבן די

לְעַצְפָּע גַּעַזְוּבָטָם צְמִישָׁן די שְׂטִיבָעַר, אוֹן בִּיטְמַאְתָּן חַדְיָשָׁע שְׁאַבְטָעַר אַיְזָ אָוָם—

גַּלְיְקָלְעָךְ גַּעַתְאָרָן... 4 שָׁעָה האבן די 15 גַּעַרְבָּעַשְׁטָא אַיְזָ שְׁטַעַטְלָ אַוְן פְּאַרְנָאָכָט

פְּאַרְנָעָהַמְּעַבְדִּיג די פּוּהְרַעַן מִיטְמַדְיָשָׁן בְּלוֹטְ פְּאַרְלָאָזְטָ דָּעֵם שְׁטַעַטְלָ.

1 תְּמוּזָ קְוֹמָעָן צְוָוְהַרְעָן 5 רַחְטָרָם אַוְן מָ'הַטָּשָׁ זִיְּךְ חַיְּזָן דָּעֵם רַבְ' מָ'

הַאַהֲבָהָבָג, אַרְתְּבָקְוַמְּעַבְדִּיג צְוָם רַבְ' אַיְזָ שְׁטוּבְ אַרְחָן האבן זת גַּשְׁרָאָפָעַן דָּעֵם

רַבְ' אַיְזָ שְׁלִיתָ אַוְן תְּפָלִין, מָ'הָאָטָ דָּעֵם רַבְ' אַיְזָ שְׁלִיתָ אַוְן תְּפָלִין אַרְוִיְסְגַּעַפְדָּרָתָ

אַוְיִיךְ דָּעֵר גָּאָם אַוְן צְוָרְנְדָעְבָּדִיג אַיְם צְוָוָא פְּעַרְדָּ גַּעַפְאַשְׁעָרָתָ מָ'זָאַל גַּעַבָּן

אַוְיִטְקְוִיךְ 15 שְׂוִיזְעַנְשָׁטָ רַזְבָּל, חַעַטְמָעָן אַיְם בְּאַפְּרִתְעָן. אוֹן אַוְיִבְדִּי פְּאַדְעָרְבָּג

חַעַטְבִּים 7 חַעַרְן אַרְוִיְסְגַּעַפְדָּהָלָט, פְּיִהְרָשָׁמָעָן אַיְם, אַזְוִי גַּעַבְוָנְדָעַן צְוָם פְּעַרְדָּ

עַרְגָּעָץ אַחֲעָקָ. אַיְזָ בֵּין גַּעַשְׁטָאָבָעַן פָּוֹן וְחַטְעָבָם אַוְן גַּעַקְוָקָשָׁ אַזְוִיךְ דָּעֵר טְרוּיָעָ

רַדְגָּעָר קָאָרְטִינָעָ: דָּעֵם גַּעַזְיָבָטָ פָּוֹן דָּעֵם רַאְשָׁהָהָקָהָל בְּלַיְקָ, די אַוְיִגְעָן קְוֹמָעָן

עַדְשָׁרָאָקָעָן, אַבְּגַעַטָּן אַיְזָ שְׁלִיתָ אַוְן תְּפָלִין שְׁטַעַחָשָׁ גַּעַבְוָנְדָעַן מִיטְמַאְתָּן אַגְּרָבָעָן

שְׁטָרִיךְ צְוָם פְּעַרְדָּ. אַזְוִי רַבְּוֹן שְׁלָעוֹלָם, — הַאָבָ אַיְזָ גַּשְׁרָאָכָטָ, זַעַה תְּיִ אַזְוִי

מִיאַיְזָ זִיְּךְ בּוּקָם אַיְזָמְדִינָעָן פְּאַלְקָ, וְזִי אַזְוִי מָעָן מַאְכָשָׁ דָּעֵם חַזְוָקָ פָּוֹן אַזָּא

שְׁחִידָעָן, פְּרַזְמָעָן מְעַבָּשָׁ, תְּיִ אַוְנְצָעָרְ רַבְ'יָ, חַעַלְכָעָרְ פְּאַרְבְּרַתְבָּגָשָׁ די גַּאְבָּעָטָ צְחָטָ

צְחָבָעָן אַיְזָ אַתְּעַלְשָׁ פָּוֹן רְוֹחַנִּיוֹתָ. עַרְמָזָ שְׁטַעַחָעָן אַיְזָ שְׁלִיתָ אַטְּנָן תְּפָלִין גַּעַ-

בּוּבָדָן צְוָוָא פְּעַרְדָּ אַוְן טְרָאָכָן — מַאיְזָ יְבָא עַזְרוֹן. עַמְּ הָאָטָ בִּיטְמַאְתָּן גַּעַהְמָבָעָן קְחָן

תְּחַנְוּבָיִם, קְדָן טְרַעְרַזְפָּוָן דָּעֵם אַרְיִמְעָן הוּיְזְגַּעַזְיָנָד זְחַפְעָם, אָא אָא מָ'הָאָטָ

גַּעַפְוָזָשָׁ צְוָנוּיְפַּנְעַהַמָּעָן 15 שְׂוִיזְעַנְשָׁטָ רַזְבָּל אַוְן זִי גַּעַבָּן, אַוְן דָּעֵר רַמְּיָ, נַאֲךְ

אַצְחָטָ פָּוֹן 2 שָׁעָה שְׁטַעַחָן גַּעַבְוָנְדָעַן צְוָם פְּעַרְדָּ, אַיְזָ בְּאַפְּרִתְשָׁ גַּעַתְאָרָן.

יְגָן תְּמוּזָ בְּעַלוֹת הַשְּׁחָרָ קְוֹמָעָן אָנָּ 10 אַוְן מָעָן זְאַקְאַזְעַתְעָשָׁ עַמְּ זָאַל גַּעַ-

בּוּזְרָעָן תְּעָרָן אַיְזָ מַשְׁךְ פָּוֹן אַ שָׁעָה חַטְמָ 3 פְּוֹדְחַזְיָרָ, אָפְּוֹדְזַוְעָרָ, 6 גַּעַ-

בּעַקְלָאָךְ בְּרוּיָשָׁ, 20 פְּאַרְשְׁיַהָעָלָ; אַוְן אַזְוִיבָן דָּעֵר בְּאַפְּעָהָל וְחַעַטְבִּיסְמָנָה אַיְזָ דָּי

גַּעַמְיִלְשָׁ, חַעַטְדָּמָ שְׁטַעַטְלָ גַּעַהְעָן צְוָוָא גַּרְוָנְדָ, בְּלוֹטְמָ וְחַעַטְבִּיסְמָנָה אַיְזָ דָּי

גַּאֲסָן. מִיחָאָטָ זִיְּךְ גַּעַלְאָזָטָ לְוִיְּפָן אַיְזָ דָּאָרְפָּהָרָ אַרְחָן אַוְן מִיטְמַאְתָּן מִיהָ צְוָוָ-

בּוּזְרָעָן וְמָעָן דָּעֵם חַזְיָרָ, פְּוֹטָעָרָ, גַּעַנְאָהָלָשָׁ גַּיְעַזְיָל דָּעֵר חַזְיָרָ-שְׁלַעְגָּעָרָ הַחַטָּ

גַּעַפְאַדְעָרָתָ, וְחַלְמָ צְוָוָא דִּיבְגָּן זִיְּךְ דָּעַרְלָאָזָטָ נִיטְמַה דָּי קְרָרְגָּעָ צְחָטָ, דָּעַלְכָעָרָ דָּי גַּעַטְ

האבן אפיגזעטען. מ' האט פון זיך אויסגעטען די שטיחל אוון זיך געגבען. עם דווינרט פעהר פון א שעה, האבן זיך אהנרייגע מענטן ראנזיגען געגבען. אפיגען-מן זיהערט אוון אהיעק אוון זיהער דרוה אוידן. דאם נעמון היזיר, פוטער, קעד, ברויט, גראט, שטימעל האט זיך פאנטארעט א מיל 10. אוון אהנרייגע מל אין ניט געתען איגלאך צו קרייגען, - האט מען געשלאגען, גבראכען פאנטער, געבוננדען צו פערד, געשלאטט נקבות בא די הארכ.

די תמוז - עם שטעלן זיך ארדן 20 שטיק אויזע די פערד אוון מ' נעם זיך זוכן טירשין, אוון בא די ארימע ארבנטערער-פלאנטאטארם, חעלכע ארבנטן דאם גאנצע יאר בזעת הטענים בא דעם טירשין אוון ציען פון אים זיהער מהיה פארנעם מען בייז אין לעצטן פונט ניט רעכענדיג זיך מיט די זיפצען, טערן, געבען פון די ארימע צובראכען פאנטוזען. אונגעמונדיג א 5 פורן "טאבאק", א בימעל אפיגעראבעתען די קלחתן, די שטיבער זחנען זיך נאך א דריי שעה ארבעט אפיגעפאחרען.

ס' תמוז. אומגליקליך געמאכט מידלאך, גענומען 10 טרייזעט רובל קאנטראיבורציג, געשלאגן 2 אלטע חדן עד שפוקד דם.

יעדר טאג איז געתען אנדערע מינאים אומגליקען, אנדערע מינאים שרעק-לייכע, ביטער אומגערכט אנטאלען ישן. אוון געמאלקען האט זיך דאם קלחנע שטעל פאנטיז, אוון עם האט זיך אויסגעלאזט פאנאלניע דאם געלט, די סחורות פון די קלחתן, די חפצים פון די שטיבער, די מענטן האבן איגען. הויבן פאלען אוונשער דעם שטערן זארט פון דעם שרעקליךן מאמענט, עם האבן זיך אויסגעלאזט די כחות, מ' האט שוין ניט געקאנט איבערטראגן די שרעקליךן, די פלווצלינדיגע אנטאלען ישן. אלע פנימער זחנען געתארן בלטיך, די אויזיגן מיט פרויזער געזוייגן אוון פון די צובראכען הערצער האבן זיך אלע ארויסגעריםן שטארקע זיפצען, קראכען, שבען טערן האבן זיך געגאנט אלע טאג, יעדער האט באחדנן זיין חרבן, יעדער זיין אומגליק! די אכראנט אוונזער דעלכע באשטערט פון א נאטאלניך מיט 5 מיליציאאנערן, איז פאלט, גראטער האבארן יקעט, גראטער בלושטאפערט; זיך אלטען האבן מיט-געחהאלטען צו פאר-גרעטען דעם וידישן חרבן זיענדיג לבנים לחתישן דער נאטאלניך מיליציא ניט רעכענדיג זיך מיט דער קריישער לאגע, איז מעלבער מיר געפינגען זיך, האט אלע מל געפאנדרט שווייזער, אוון מ' האט געמווד געבען, מחל מ' האט גוט געהווט אוון געפיהלה מיט מענטן מ' האנדערט. נאר די דרות, די אנטאלען ישן, די באונטאגן ישן, די קהדייט, מעלבער איז האט אויסגערכען

ביז אහער האטען נאך קלהבע, א קעגנ דיע, וועלכע איך זעל באלאד ארכויסעהן:
עם שטעהט זיך אט ביד אונגע אין שטעהט ב³ תפוז דער אבאז און מיט אים
רוכש זיך אן א שטארקע פירנטערע כמארע אויעך דעם גאנדריזאנט פון פאנטזיא צער
הדען, דא איז שוין דער צארן גראויס!

זה צהבען פיל אומגעטומע אין יעדער זיבקעל אין יעדער לאך, מ'שלעפע
אונגע, מ'ביבנדש אונגע אלע מאל צו די פערד און מע פאדערש געלט אויטקוויך.
מ'לאזט נייט רוחען אונזערע חדישע טעכטער, אלע בעכט הערט מען געהאלד-
געשרחען. אין און שטוב האקען זה דעם אויתען, די הרובע, מיזוכש אין די
וואנט געלט און מ'שלאגט בשעת מעשה דעם בעל-הבית און די פרויזן מיט די
קינדרלאל און די לעצט פאהלען אין חלשות. אין דער צחיחער שטוב וואלעט
מען דעם קויטמען, מיזוכש דארטן געלט. אין דער 3 שטומ רחטט מען דעם פאל,
מ'גראפט. די ער און וואם מע געפינט פארנטעט מען, בא שאג טוש מען אונגע
אוים די שטיחעל, מ'הימט אונגע במחלה אראטחרטערען די הויזען. גלווט זיך
אחבען, לויפט ער צו די פיר זעלבסט און זוכט בית פיר א רעהאלתער, שרחהען-
דייג, איז איך בין א קאמון יסט, און בשעת מעשה שלעפע ער ארכוים וואם אין
פארמאג בי זיך, און אפילו דעם פאמפארט אויעך פארטומען. און איזו איז
יעדר טאג אנדערע צרות. די מענשען געהען ארכום שויט, אין אהבמאכט. מע
פארנטעט וואם פס געפינט זיך אין שטוב, מע שיט אוים די פעדערן אין די
齊יכען, אנשיין טראגן זה אתקע. יעדער טאג באזובענדיג די חדישע החזער
פארנטען זה דאם ברויט, דאם ביטל קארטאטעלעט, וועלכע און ארימער חד דער-
האלט דאם לעבן פון צהבע קינדרער. דא שטעהט אויעך אונגע דער שטארקעך
שרעקליבער שונא מיט צהבע בישערע גיטטען, דער הוונגען. נישטא מיט דאם
דאם געזונד צו ערדאלטען, נישטא מיט וואם מהיה צו זיין די קינדרער. זה,
סאלדאטען, פארנטען אלעט און לאזען גאר ניט. די חדישע בהמות פארנטען
זה, די קעפלאל און די הינער דרמען זה אט און זאמטהען מ'זל זה קאבן.
אתנען פארגולומט זיך, בעט ער צויניך פארטמאלאצעט שמיטים און ברוחב
מייזאל זה אים אויטהשען, מאכען זה וויט, און די חדישע טאכטער געהט בה
זה אט מיט שטאמט. וואם שראכען זה ניט אויט, אבי אין אונגע זיך נוקם זהן,
אונגע צו מושגען, און מאכען, און מאכען פון אונגע חוץק!!! קהן שועט שטאט
האש אנטז איזו פיל ניט געלישן, געהאגעלט, די דאם שטעהט פאנטזיא!!!
אווי, די אומשואלדייג קרבנות וואם זה האבן געבראכט אויעך דעם מזבח פון

זיהר תילדייקהש, אבזריזותקחש!!

ארונץ איז אומגעבראכש געהארן די גאנצע משפחה "מדנטטערס". עס איז
 א דיבג אחנגל פון 15 יאר, האט געארבעט אויזיך דעם פעלד בא זדן פאטערם
 טיזוישין. פאהרטש דורך ארווצח אונז שטעבעש זיך צו אים אונז שלפעט אים אין
 שטעלט ארכין פראגען וער ער איז. ער ברהנונג אים צום פאטער, עס לוויטן
 זיך צובויזט באנז עטליבע סאלדאטן אונז ער טענעט אונז באשולדיזיגט דאם חנגל
 אין קאמובייזט, וועלכער ויחטא אפיילו ניש דאם באדחתונג פון דעם ווארט,
 אונז לאזט אים ניש אט, נאר ער זאל געהען מיט אים צו דעם קאמענדאכש,
 וועלכער געפינט זיך איז דארך האלטביביז, 2 היארטש פון פאנטהוץ. דער פאטער
 ניש וילעבדיזיג, איז זדן קינד זאל געהען אלטען, איז אויזיך נאכגעגאונג; דער
 ברודער, זדן שוואגער אויזיך איבער דער זעלכער פריטשיבע זהנען צוועשטאנען
 אונז זהנען אלע פיר געגאונג צו דעם קאמענדאכש זיך קלאגן, איז מע באשוּלַ
 דיגט זה אומזיטש אין קאמובייזט, זה מהטן אפיילו ניש דאם באדחתונג פון
 דעם ווארט. 2 סאלדאטן האבן זה געפיהרט אונז אויזיך דעם תעג צמישן פאנטהוץ
 אונז אלטטיביז האט מען אָז זה אלע פיר געוזרגען! אומזיטש, אומשולדייגע
 קרבנות. כי איזו שרעקליך איז גתען זמער שרייטן מיהאש זה מיט די סאבלעט
 צווחאקס, עס איז געהען שעהר לך צואנז ויפגעמען מיזאל זה ברהנונג צו קבר
 ישראל!! אונז נאך קרבנות מיט דעם זעלכען אומנאטירלייכן שוייט זהנען אומ-
 געבראכש געהארן, חיבג אתקגעגאונג פון דער וועלטש דער הובגער האט דער-
 מחל געשאן זהנען, ער האט אונז געמארט, געזהאונגען אונז האט געבראכש זהנען
 געזיטש רעדזולטאטען, -שלאפקחטען, טיף האט אכגעוויבן סטירעטתעהנען אין
 שטעלט. פון יעדער שטוב הערט זיך אבען, זיבצען, קרעצען: דער פאטער
 איז געפאלען. הדנטיגע נאכש צו בעט אונז ליגטשיט 40 גראד הייך אונז זדן
 געהאלד קען שפאלטען דעם הימל, דאם תחט זהנען א טויטש פון די שרעקלען ישן,
 אכפאלעכישן, דאלביעגעם דיבש אים, לחגט אים קאמפרעטן פון איז, די קינ-
 דער תחבען, חילן עסגן. אין שטוב איז פינטער, נישטאו קהן פיזעל ברויט,
 די צימער זהנען להדריג, מיהאש אלדיניגס פארנוומען, ניש געלאוז קהן פאדימ,
 נישטאו קהן פרושה צו החלן דעם חוללה. דער לעצער ווארטש מיט די פים פון
 שטארקע הייך אונז שרהייט: "געוואלד, זדן, ראטעהט פידק!" אויזיך דעם צהנתן שאג
 פאלט שווין דאם וויב צו בעט אונז פארנאנכש צו האט זי שווין אויזיך אריבער 40
 גראד הייך, אונז זיך ליגן שווין בחדע אחנגל אקעגן דעם פיטשן, קראכגען,

יעדען אוים הייך און עם איז בישט הא דער עם זאל זיך אוומקונען אוויך זיך
 מהל יעדר האש זמן צארען, זמן ביטערן אוומגליק אין שטוט און האש מורה
 אוויך דער גאט ארויסצ'רעהן. די קינדער זאראזענען זיך אוויך און גאנגען
 לאגען זיך אוויך אומעך... און עם געהש אטעק עטליבע טאג און דאמ שלאפקחט
 טיך לאזט קהנעם ניש דורך און יעדר ליגט ביה זיך אין שטוט אוויך דעם
 געלגעד און מארטט מיש די חבט און פים פון הייך און בעט היילך. און די
 סאלדאשן פולען זעהרטס. מע ראבעתעט, מע שלאגט, מע שלפעט די שלפעט פון
 די געלגערטס זיך זאלען געבען געלט... יא, דאמ שטוט פאנאחותען האש גע-
 לישן מעהר פון אלע שטוט. אוויך אים - "שפֿךְ דָ אַת בְּלִ חַמְתוֹן" 2 חדשין
 פטוז-אבּ שרעקליבע, ביטערע, טרייעריגע חדשין זהנבען זיך געתען פאר די
 דאן אין פאנאחותען. איצט זהבען שווין די ביטערע אוורחים אנטגעטארען, איבער-
 לאזענדיג נאך זיך איז גראיטען חרבן. אוובזער שטיבער זהנבען הוילן די
 סחרות פון די קלטען פארנצען, דאמ געלט אויטגעטאפע, אלע זהנבען מיר
 שטאך, בליחן, פאלען פון די פים פון די דאלבעניעם, פלוודענדיגע אנטפאלע-
 ניש, שויפט פון די פחדים! עם קומט אונד אוים אוועקדזען זיך אוויך דער
 ערעד מיש אוונזער איגענער קיבעה און קלאגן און ותבען אוויך אוובזער אידגענעם
 חרבן!!!

ישראל בן זאב ריזשע.

Journ

22630

פְּרִילּוֹקָה, פַּאֲדָלָגּוֹב.

לראשי מנהלי קהילת עדת חיניצא.

אנחנו החרטונות תושבי עיר פרילוקה נאפסו למצוא עצה אין לסתות
מחצב ומאורעות הרעות המתהנות בעירנו בכל יום ויום והחלשנו לבו
לפניכם בבקשתם זאת ולהציג לפניכם המצב כמו שהוא.
מראשית הליכת חיליקס דרך עירנו היו אצלו חם ושוד לערך לא
פחות מחמשה עשר מיליון רובל. אשר כל בעה"ב העיר נשאר בערום ובחסר כל.
וגם כתת אין יום שלא יהיו שחדים מחיליקס אחדים העוברים דרך עירנו
האינם ידועים מי הם וחומשי המשען הנשאר לנו, והעיקר שאיננו בשוחטים
בחינו, כי מה שחייבים יהודים על לא דבר.

ביום ב" ער"ח אלול באו שני חיליקס לביה שמעון ליפשיץ ואחר
שלא נתנו להם מבקשם, החנו-מאות וחמשים, כי לא היו, שכבר שדרו כל ממן,
ירדו בו ובב"ב. — וגם היום עברו דרך עירנו ארבעה חיליקס מכפר טורבאח זידין
בלוי שום סבה לביה גרשון מרגלית, ורק בדרך נס נצלו ב"ב. אין שום אופן
לצאת מעירנו, שכפר הסמוך טורבאח, כי אויר לאיש, אשר יעבור דרך שם. והיום
מההוכחה הלכו שלשה יהודים, בעלי ביתים מעירנו לרחובים, האחים וקסטלאר,
מכפר טורבאח, והכו אותו אכרי המכפר פלי שום סבה.

ע"כ באננו בבקשתינו וחניתינו לפניכם להשתדל בעדינו לפני הרשות
לשלה לעירנו שוטרים אחדים לשומר אותנו ממות, כי אם ח"ו לא ישתנה
במהרה המצב לטוב, יהיה מוכחים לדבון לבנו לעזוב את עירנו ואת בתינו
לנדוד למחביהם (למרחקים?) בנערינו ובזקנינו להתר מפחד המות, כי אין שום
אפשרות לנום לעיר אחרת. ע"כ באננו על החותם היום יום ג" א" דר"ח אלול
שנת תרעט" עיר פרילוקה, מחוץ צד".

(חתימות 85 במספר)

28/8 1919

מיון ארכיבי נאשטייט: פארן געשעטס-פערעד פון

איינפארם. אפאט. - ר. שטאלבוים.

14/6 1920

дома

22631

ПРИЛУКИ , Полол.губ.

Дорогие родители!

Мы здесь живем в страхе, как прежде, если помните. Сама не знаю, что вам писать, привезти или сидеть там, решите сами. За эти три дня, что мы находимся в Прилукъ, успѣли пережить многое. Если бы мы могли все забрать из дома и жить в Винницѣ и чтобы каждую минуту не пугаться и дрожать за жизнь. Решите сами, что дѣлать.

Всего хорошаго. Привѣт всем.

Рахиль

29/VIII 1919 г.

בון ברילוק

סיטן אַרְגִּיבָּל שְׂרִימָט: אַנְפִּירָעָד בּוֹן אַפְּנַחֲלָבָב
(תְּחִכְתֻּרְשְׁרִיפָת)

С подл. вѣрно: за дѣлов. информ. отдѣла Р.Швальб.

19- 14/VI -20

צעונטראל קאמעישע
בונ געליטענע בון
אַגְּרָאַפְּעָן
31/8 1919
335. נומ. רעג.

צום פאנוראם אין פראס קורטראאך.

אם האט איבערגעבעבן דער געשותארענער אדוחאקס ^{י.ס.} קרייז לויט די
ערטער פון ריכשער פון פראטקוראות דערניאוטקיז: "ס'אייז געטען אין אויפֿ-
שטיינד, אלס א פראטעסט ^{בגלאץ} דאכאויףֿהירונג זאג פראטקוראות ער מאכט, איבער-
הוינט פונם קאמענדאנט. שבת צו אמענד האט זיך אונגעוויבן א שחייטה. דער
ריכשער איז פארז'ענער דעם ארבעט ער אומלעגאל, -זחל דער קאמענדאנט ער-
איבערגעבליבן; אויסער דעם ארבעט ער אומלעגאל, -זחל דער קאמענדאנט ער-
לויבט ניש, -און רעגייסטריריש די צאל קרבנות. מעהר די שויזענט זחנען
גע'חרג'עט, ער רופט אין די פאמיליעט. געשאפענע: "אפא, קרווניק, שאפטהינן.
די גע'חרג'עט, און אין אויספארונג, האט מען באהאלטען אין א ברודער-קיין
אויפֿן צדישן בית עולם. מען מ'חאט באהאלטען די געשטארבענץ, זאמ זחנען
געטען פון די שטער פארהאונדערט, האט מען איז די באגלחטער געשאנסן. איז
א חזק ארט האט דער אסמאן סעמעסענקר געפֿאדרערת בה די חדן ארטיסגעבן
די באלעטיעקם, און נאץ האט ער געפֿאדרערט 300 טויזענט קאנטריבֿוּזֶעט.
⁽¹⁾ אויספֿ דער צדישער באפעלקערונג האט מען געמאכט א שאמ זאמ מעכט איז
גע'חרג'עט געתארן די ארטימע באפעלקערונג אין פראטקוראות. די קאזאין
האבן אוין גערויבט, בה מאגעראפֿעלד האבן זיך צויגן ומען 47.000 רובל
מזומן און 50.000 רובל אין סחרה און האבן אים געלאוץ לעבען.
קאמענץ-פֿאַד, 8 מארט 1919 יאר. י. קרייז, פארשריבן.

פארשריבן די ידיעות האט אליה גומינער.

מיון ארגינאל שטימות אנטירער פון אפטולדונג (חתימתה).

26/III 1919.

⁽¹⁾ זאמ ווארט איז ניש לעזבר.

Papuro.

ען גראונט joint גוּרְקָה קַרְמָלִין, וְאֶתְכָּא זַיְתָן

4/1 A.

לענין קידום און ראנטן | און ראנטן 3/3/1922 | נס ציון 1922, מאי 15

22633

דארך רעכט א, פאר. גוב.

צו דעם ועד הפועל פון דעם קאמענעצער קוזלט-ראט.

הקהga הגזיריה
ו, בון האיגזין
לטראטן 1919, יוני 6

ט/ט 154
ט/ט 158
ט/ט 159-ט/ט 160

יעקב נאדיילמאן, דארוויבט

איך דארך רעכט א.

מעלן ווועגן.

איך יעקב נאדיילמאן, חעלבער האב געהאוינט אין דארך רעכט 16 יאר,
און נתלו רחכער, חעלבער תאוינט דארט 25 יאר, זונגען צהט די מהומות
באוינט געהארן און פון דעם דארך אנטלאפערן. איזט זונגען מיר אין דעם
דארך צוריך-קערען. נאר דער גאלאות פון רעכט און דער תאלאטט האט מיד
באגעגנט אין קאמינעץ און געזאגט, איז ביז ער חט זיין אין רעכט האט ער
ביזט דערלאזען, איז קהן שומן זאל חאונען אין דארך. אומיך צהט פוניערט
פון רעכט-גריגארדי אהטאנס אלא און יעקב נאזהראקע-האבן מיר איבערגעגעבען
פון נאמן פון גאלאות, איז ער חט אונגעמען אלע מיטלען ביז זו הרגעבען
און חט ביזט דערלאזען מיר זונגען תאוינען אין דארך. פון דעם מעלה איך
דא קהלה ראט און בעט אונגעמען מיטלען מיר זונגען אין דארך אומקערען.

יעקב נאדיילמאן.

M. N.

ענבראלאקאמיטעט
פאר געליטענע פון פאגראמען.

סיטן אריגוינאל שטימט:

סוקרטאס.

18/8, נומ. 183.

18/5/1922
Joint 21/5/1922

1922/5/21
1922/5/21

Дуже негайно

у.Н.Р.

22634

Міністр Еврейських

Р о в н о , Волинск.губ.

Справ.

4 травня 1919 р.

ч.474. До п.Військового
Міністра.

ч. 475. До п.Командуючого
північного групою.

ч.476. До п.Міністра Вну-
трішніх Справ.

ч.477. До п.Голови Ради
Народних Міністрів.

Сьогодня в រാഞ്ചി വിനുമാ മീസേ വിപദ്ദി
നാപദക്കി ഓക്രെമി ഓബ്രോനി കൗസക്കി നാ പ്രോഹിവ്സി എ-
രൈവ്.

വിപദ്ദി ചി നാവോഡ്യ നാ ദുമകു, ശോ പേവനേ സേരെ കാസ-
ക്കി വേഡേസ്യ വിപ്പോവിഡ്ന പ്രോതീവ്രേസ്ക അഗിതാസി.

മാരു ചേച്ച പ്രോഹാ വജിതി വിപ്പോവിഡ്ന റിഷുച്ചി
സാഹോഡു ദോ തില്കോവി ലിക്വിഡാസി ചിക യാവിഷ ഇ പ്രിനിനേൻ നി
പ്രോതീവ്രേസ്ക അഗിതാസി, അ താകു വിയാസനേ വിന്ഹി ഇ പേ-
രേഡാസി ഇ വിസ്കോവു സുഡോ.

3' ഓക്രെമാ ലിചിവ ബി നോബ്ഹിഡ്നി ഉസ്ടാവലേനി ഓസ്ബലി-
വോ ഡോഗ്ലാഡു ദ നാഡിനോ എലെമെന്റു, യാക കാസാർന്റ ഇ വൊഗ-
ലി വ മീസ്റ്റാ പോസ്റ്റിനോ നാമോകു കാസക്കി, അ ഇ ദ സുപ്ര-
വോ നാ ഫ്രോം വിപ്പറാവലേനി കാസക്കി നാ ബോര്ത്തബി ദ പ്രോ-
തീവ്രേസ്ക വിസ്റ്റുപാസി ഇ പ്രോതീവ്രേസ്ക അഗിതാസി.

മിനിസ്റ്റർ എവ്രേസ്ക സ്പ്രാവ്.

Joint 312 18 May 1919

13 May 1922 26600 JK

22635

Р о в н о , Волинск. губ.

Рівне 8/IV 1919.

Дуже негайно.

№ 326.

До Пана Міністра Внутрішніх Справ.

Сьогодня мене навістила делегація й повідомила
те, що в м. Рівному провадиться протиєврейська погрома
на агитація й взагалі протрівожлива становище в місті
цьому напрямкові.

Маю за честь прохати Вас, Пане Міністре, вжити
рішучих заходів, щоб не допустити ніяких погромних
вибухів й до припинення погромної агитації.

Про вжиті заходів прохаю мене повідомити.

Міністр Еврейських Справ.

З орігіналом/ згідно

Ст. Діловод /підпись/

Joint בז' פלטינום | פלטינום גוון צהוב צהוב

8.3 קומתנו יואילען דאלט
י. 1922, 28.6.1922 | יואילען דאלט

Самаров, Родор. ур.

22636

Камянець на Поділлю
Мініст́рові Еврейських Справ.

Сьогодня одержана телеграма ставки на ім'я Трохи-менка, котра вручена Штабові Дивизії. Трахименко виїхав по відомостях в Камянець. Небезпека ще не ліквідована, бандити находяться недалеко від Сатаніва. Вдруге просимо знести з Галиційським Штабом про те, щоби він приняв самі рішучі й енергічні заходи для підймання бандитів і передачі надзвичайному полевому військовому судові.

Тоді населення заспокоїться й приступить до своїх мирних обовязків. Як вам вже відомо, населення ограблено на міліон і кооператив, котрий доставлял необхідні продукти біднійшому населенню, тепер так ограблений, залишився без коштів, виновнити дальше свої функції бессилен, тому звертаємося до Вас, як до свого захистника з покірнішим проханням звернутись до належної влади про видату допомоги кооперативові й населенню, а також з дозволу повітового комісара Сатанові, сформувати оконний загін з військових осіб - 25 чоловік селян сусідніх сел і п'ять чоловік євреїв містечкових, котрий повинен охороняти містечко від всяких нападків. Мобілізаційна Комісія, котра находитися в Сатанові заявила, що загін вона забере на фронт, тому що Сатанів находитися в виключнім становищі й на кордонні. Зверніться до Військового Міністра, щоби він зробив сьогодня телеграфне распорядження Мобілізаційній Комісії про залишення назавжди загону в Сатанові, в іншому випадку буде піздно, тому що Комісія завтра відіїде. Крім цього необхідно

- 2 -

доручити начальникові милиції про зроблення відповідних розшуків у місцевих і сусідних мешканців.

Результат телеграфуйте.

Голова Сатанівської Еврейської

Громадської Управи Лейдерваргер.

З орігіналом згідно:

Нач. Відділу Данкнер

25 яєрвня 1919 року.

Ч. 823.

М. Камянець на Подділлю П.діловода /підпись/

Joint 30/6/1919
Bukovina, Ukraine

1922 25/6/1919
1922 25/6/1919

22638

Сатанів, Подол'язьк

Урядова.

Телеграма
Еврейської Громадської Ради. Сатанів.

На вашу телеграму від 23-го повідомляю, що Начштаб зробив распорядження Трохименко залишитись Сатанів, Трохименко мабуть відправився до одерження распорядження. Звернувся Начштаб повернення Трохименко з сотнею, коли ж неможливо післати надійну частину ліквідації банди, передати надзвичайному військовому судові.

Телеграфуйте число 950

24-го червня 1919 року. Міністр Еврейських
Справ Красний /в.р./.

joint בְּרִיבָה גַּלְגָּלֶת קְרֵבָה

u. A

22639

סִמְעָטָר יִתְשׁוּ, פָּנָדָגָבָ, קַמְעָןָכָרָ.

אין זדישן פינימטערים.

פָוּן דַעֲלַעַגָּט פָוּן אַרְפַּסְטִירַטָּע
אַיְן סְמָאַטְרִיכִישׁ, קַאַמְעַן וְקָרֶן, פָאַדְנָגָובָן.
הַעֲרֵשׁ בָּר זִיפְטִיא לְעַרְבָּנָעָר.

א מעלה רונגן

בג פיזון זחנען אין סמאטריטש אַרְעֶמֶטִירֶס גַּעֲתָאָרֶן ♀ מעונשן, חעלכע פילן
אויף זיך קהן שומ שולד, חזק דעם, האם בשעת די באַלְשָׁעָתִיקָעַם האבן פאר-
כאָפֶט אוּבְּצָפֶר גַּעֲגָנֶנד, זחנען אַרְחָבְּגָעְקָוְמָעָן (א) פַּאֲרַשְׁטָעָהָעָר אוֹן צוֹנוֹוִיְּגָעָ-
זָאַמְּלָט אַפְּאַרְזָאַמְּלָזָנָג פָּוֹן קְרִימְטְּלִיכְעַ אַוֹן הַדִּישָׁע אַרְבְּחָטָפֶר, חעלכע מען
הַאַט פַּאֲרָגְעַלְעָגֶט צוֹ גְּרִינְדָּן אַקְמִיטָפֶט פָּוֹן אַרְיִמֶּעֶת לְחֵט, בְּכָדִי זה זָאַלְנָ
קָאנְעָן בָּאַקְוּמָעָן בִּילְיָג בְּרוּזִיט, זָאַלְץ אָפָּן כְּדוּמָה זָאַבָּן פָּוֹן עַרְשָׁטָעָר בְּנוּזִיט-
הַעַדְגִּיקָּהָט, די 9 אַרְעֶמֶטִירֶס, די אוּזִין פְּיֵיל אַנְדְּעָרָע אַרְבְּחָטָפֶר הַנְּגָעָ אַוֹן
אלְטָע, חעלכע האבן קהן שומ באַגְּרִיעַן חַעֲגָן פָּאַרְטָהָעָן אין פָּאַלְיִיטִישׁ שְׂמִינִיד-
לְפָרְחָעָן, האבן גַּעֲגָלוּיְבָט דעם פָּאַרְשָׁלָאָג, בִּיטְחוֹשְׁד זָחָנְדִיגָּן אין דָאַרְבָּנְעָן
קהן זָחָטִיגָּע גַּעֲדָאָגָן, אוֹן זִיךְן גַּעֲחַתְמָעָט אוּבִיעַ אַפְּרָאַשְׁעָנִיגָּע צוֹ עַרְלְוִוִּיבָעָן
זה גְּרִינְדָּן אַקְמִיטָפֶט פַּאֲרָאַרְיִמֶּעֶת לְחֵט.

בֵּית קָוְקָעַנְדִּיבֶּג דָּעֲרוֹןִיג, שָׁם אָוִיַּע דָּעֵר פָּאָרְזָאָמָלְוָונָג זְחַנְעָן גַּעַתְעָן תְּדִיָּה
שְׁעָ אַרְבָּחַטְפֶּר, הָאָט זְיַן דָּעֲרָנָאָךְ אַרְוִיְּסָגָטְמִיזָן, אֵז קְדוּן קָמְפִיטָעָט פָּוּן אַרְבִּימָע
לְהַט אֵיז נִיְּט גַּעֲגָרִינְדָּעָט גַּעַתָּאָרְנוֹן, נָאָר סְאִיז גַּעֲגָרִינְדָּעָט גַּעַתָּאָרְנוֹן אַיְּנָן אַנְדָּעָט
דָּעֵר קָמְפִיטָעָט, חַעַלְכָּן מְחַאַט גַּעֲרָהְפָּעָן "רְעַזְקָאָם" אַוְן אֵין חַעַלְכָּן מְיַהְאָטָמָךְ
קְדוּן יַדְן בֵּית אַרְתָּבָגָלָאָצָט, זָאַבְעַנְדִּיבֶּג: "מֵסְצָשִׂידָאָמִי בָּעַ חַאַטְשָׁעָט מְאַטְיָה
דְּלָלָא", חַי סְחַזְזָט אָוִים זְחַנְעָן דָּוְרָן דָּעֵם שָׁם סְיַאִיז גַּעַתְעָן אֵר "רְעַזְקָאָם",
חַעַלְכָּפָר אֵיז גַּעֲגָרִינְדָּעָט גַּעַתָּאָרְנוֹן, חַי סְפִידָזָט אָוִים, דָּוְרָן דָּעֵר שְׁהִינְדְּלִיכְבָּר
אוֹיְבָעַנְדָּעַרְמָאנְטָעָר "פְּרָאַשְׁעָןְרַעַ", זְחַנְעָן דִּי אוֹיְבָעַנְדָּעַרְמָאנְטָעָר אַרְבָּחַטְפָּר

ארעטטירט געטאָרַן, עס וואָונדערט אָרכֵן צעהָר וואָם זְהִבָּן אַרְעַטְטִירַט גַּעֲזָאָרַן
בלוֹיז יַדְנוּ, חַלְכָּעַ זְהִבָּן אַומְשׁוֹלְדִיגַּן, - בָּאָר אִין דַּעַם (זְהִבָּן זֶה שָׂוְלְדִיגַּן)
וואָם זֶה האָבָן זֶיךְ דָּוָרָךְ אִין שָׂהִינְדָּל גַּעַתְּמַטְּט, אָוֹן קְהִנָּן אָהָן קְרִיטִיט, נִיטְ
פָּוּן דִּי, פָּאָם האָבָן זֶיךְ גַּעַתְּמַטְּט אָוֹן נִיטְ פָּוּן דִּי, וְאָם זְהִבָּן גַּעַתְּמַטְּט אִין
"רַעַתְּקָאמַן" אָוֹן קְהִנָּן יַדְנוּ אִין אִים נִיטְ דָּעֵרְלָאוֹט. בָּאָךְ מַעַר, כָּמַעַט אַלְעַט פָּוּן
דִּי, פָּאָם זְהִבָּן גַּעַתְּמַטְּט אִין "רַעַתְּקָאמַן" האָבָן גַּעַרְאָגָן מְלוֹכוֹחַ-שְׁטָעַלְעַם,
דאָרִיבָּר לְעֵג אִין פָּאָר דַּעַם חָעָר מִינְ יִטְעָר אַנְצּוֹנְעָמָעַן דְּרִיבְגַּעַנְדָּע מִיטְלָעַן,
אָז דִּי אַרְעַטְטִירַט זָאלָן באָפְרָהָט חָעָרָן, גַּעַתְּיִם דָּוָרָךְ אָן אוֹיסְפָּאָרְשָׁוֹבָג, חַלְכָּעַ
הַעַט אַרְוִיְּסָחִיזָעַן זָהָעָר אַומְשׁוֹלָג, אוֹיְיכְ אַנְצּוֹנְעָמָעַן מִיטְלָעַן דְּרִיבְגַּעַנְדָּע, אָז
סְ זָאל הַיְכָּבָּד גַּעַשְׁקָטְט חָעָרָן אַ טְלָעַפְאָנָא גְּרָאָטָע זָו אַ טְלָעַגְרָאָטָע, אָז דִּי
אַרְעַטְטִירַט זָאלָן דָּאָרְט אַוִּיפָּן אַרְט פָּאָרְהָאָלְטָן חָעָרָן, בִּיזְ סְזָהָעַט פָּאָרְקוֹמָעַן
דִּי אוֹיסְפָּאָרְשָׁוֹבָג.

בְּנֵי סִיוּן תְּרֻפָּת

אִין נְאַמְעָן פָּוּן דִּי אַרְעַטְטִירַט

צְבָיְ לְעָרְגָּנָעָר.

הנפקה אוניברסיטאית של ירושלים
1922, ג' ניסן, 1055

22641

סֵמֶן אַטְרִיטָט שׁ, פֿאַד. גּוֹבּ, קָאמְפָן. קָרְ.

אין מינימטרים פאר יidishev עניינים.

פֿוֹן פֿאַרְזִי צַעֲנָדָן פֿוֹן
צַחַטְמִינְגְּן קָהַלְהַ-קָּאַמְּפִיטָעַ
פֿוֹן שָׁ. סְמָמָטְרִיטָשּׁ, קָאַמְּגָן.
אוֹפְּגָזֶד, פֿאַד. גּוֹבּ, מַ. חַכְמָה.

אַמְּלָדָן וּבָגָן

פֿוֹן דַעַם בָּאַרְיִיכְטַ, וְאַם אַיְזַ צַוְּגַע שְׁטוּלַת גַּעַתָּרַן אַיְזַ מִינִימְטְּרִירּוּם פֿוֹן
אוֹנוֹזָעַר קָאַמְּפִיטָעַ קָאַן זִיְּן דַעַר הָעָר מִינִימְטְּרִירּ אַיְבָּעַרְצָהָגַן דַעַטָּאַל צַעֲגָן דַעַר
טַעַטְיִגְּקִיטַטְ פֿוֹנָם פֿרָאַתְּאַקְּטָאַר צַיְמְבָּאַלְיִסְטַטְ מִיטַּזְ זִיְּן חַבְרַ קָרְיִלְסְקִי (אַסְאַלְיָאַקְ)
אוֹנוֹן קָאַמְּפָאַנְיִיגַע. אַבְּבָאַרְעַבְדִּיְגַן פֿוֹן דַעַרְחַיְם בֵּין אַיְזַ גַּעַתָּהָרָע גַּעַתָּרַן פֿוֹן דַעַם
הַדְּשַׁן סְמָטְצָהַיְוָאַל גַּעַרְשְׁתִּיְהַן, אַז קָרְיִלְסְקִי מִיטַּן שְׁטָאַטְ-קָאַמְּעַנְדָּאַבְטַ, אַלְעַקְמָעַ
פֿעַדְאַרְאַתְּיִשְׁ קָוֹזְעַמְאַ צַחַנְעַן צַוְּגַע קָוֹמְעַן צַוְּ אַיְם אַוְן אַיְם גַּעַזְאַבְטַ, אַז זַיְהַ
הַאַבְן זִיְּן נִיטַּגְעַרְכְּטַ, אַז עַר זָאַל זַחְןַ אַבְּלַשְׁעַתְּיִקְ אַוְן צַוְּזָאַמְּעַן מִיטַּ
הַכְּמַן זִיְּן בָּאַשְׁתְּעַרְעַן דַיְהַדְן אַיְן שָׁוֹל צַוְּ הַרְגַּעַנְעַן צַיְמְבָּאַלְיִסְטַן, אַיְם אַוְן דַעַם
קָאַמְּעַנְדָּאַבְטַ, אַז צַיְמְבָּאַלְיִסְטַן הַאַבְן מִיר שְׂוִין דַעַרְהַרְגַּעַטְ, אַוְן בְּשֻׁעַת דַיְ
בָּאַלְשְׁעַתְּקַעְםַ צַחַנְעַן גַּעַתָּן דַעַם 22-טַן - 21-טַן פֿאַרְיִגְן מַאְנָאַטְ, חַאַט עַר מִיטַּ
מִיטַּ גַּעַזְוֹכְטַ רְוִיְיטַ צַחַג אַוְיַעַךְ לְעַנְטַעַם פֿוֹן זַהְעַרְתְּמַעְגַּן, אַוְן תַּעַן סְאַיְזַ
אַ-זְּעַלְכָּעַם נִיטַּגְעַרְכְּטַ, הַאַבְן מִיר פֿאַרְגַּעַלְעַגְטַ צַוְּ קָרְגַּן אַז אוֹנוֹטְעַרְשַׁטְ פֿרְוִיטַ
קָלְמָדָל פֿאַר דַעַם צַמְעַק תַּעַבְגַּן.

אַנְ אַוְיִטְגְּעַטְרָאַכְסַ נָאַרְיִישַ בָּלְבּוּלַ, וְאַם אַיְזַ לֹא הַיְהַ וְלֹא נְבָרָאַ, נְעַכְתָּן
הַאַב אַיְזַ גַּעַרְאַגְגַן אַז דַיְגַּעַה פֿוֹן אוֹנוֹזָעַרְ שְׁטָאַטְ, אַז סְאַיְזַ דָּאַרְטַ אַרְעַמְּטִירַטַ
גַּעַתָּרַן אַזְטְבָלִילִידַ פֿוֹן דַעַר צִוְּוֹנִיסְטִישְׁפָּרַ אַרְגָּאָנִיזְאַצְיַעַדְ דָוְרַן אַז דַזְמָהַזְדִּיגַן
בָּלְבּוּל פֿוֹן אַזְבָּעַנְדְּרַמְּאַנְסַן קָרְיִלְסְקִי, תַּעַבְגַּן תַּעַלְכַּן אַיְזַ הַאַב הַחַנְתַּט דַעַרְלַאְבַגְתַּ
אַפְּלַדְוּבְגַג אַיְזַ מִינִימְטְּרִירּוּם, תַּעַבְגַּן צַיְמְבָּאַלְיִסְטַן, אַז עַר אַיְקָט דַעַרְהַרְגַּעַט

בפתחארן איז באמת אונ קלאנג געהען אין שטאט. (מעגליך פראטאקראטארישט
אוויזטנעלאָזט דורך זעהר קאמפאניע זעלכטט, מײַזאל אים ניט זוכן), נאר
גאָך אָ חקייה ודרישׂהוּ, וואָם אִין האָב געמאָכט, איז מיר געלונגען צו דערתִּיטְן
זין, אָז עָד אִין אַרְתִּיבְּגַעֲטְרַעְתָּן אִין אָ שְׁטָבָּאָדִיזְיָעָאָלָם סְפָּקְרַעְטָאָרָה.
(עד באָזִיצָה אַוקְרָאַינְיָשָׂע שְׁפָרָאָן אָזָן דָּאָרְיְבָעָר גִּיט זִין אִים אִין צו פָּאָרָה
מלענְדָּן דָּאָמִיט זִין פְּרָאָטָאָקְרָאָטָאָרִישָׂע טַעַטִּיגְקָהָט). די דִּימְזִינָּה האָט זִין גַּעַד
פָּזְעָן, תֵּי מִיר דָּאָכָּט זִין, אוֹיְפָן פְּרָאָמְטָאָלִיעָר פְּרָאָכָּט, אִין טְוִלְנָע אָדָעָר אִין
רוֹדְקָע אִין משָׁך פָּוּן 8 בֵּין 20-טָן שָׁאָרִיגָּן מאָנָאָט. מָוֶרֶא הַאָבְעָנְדִּיג פָּאָר
פָּאָרְטָאָלְגָוָנָג אָוִים נְקָמָה, מְחַל אִין האָב בְּעָרְלָאָגָט אִין מִינִיְסְטוּרִיּוֹם מַעַל-
דוֹבָגָן וְעָגָן זְהָעָר טַעַטִּיגְקָהָט, דורך דָּעָר פְּרָאָטָאָקְרָאָטָאָרִישָׂע קָאָמְטָאָנִיעָא, דורך
אַלְפְּרָלָה בְּלָבְוִילִים, אָז סָ'זָל מִיר נִיט אַוִּיכְקוּמָעָן לְהָדָן אָוָבְגַעְזְּצָלִין, בֵּין
אִין מַעַל דָּעָרְתָּהָזָן דָּעָם אָמָת, לְעֵג אִין פָּאָר דָּעָם שְׁנָאָה חָעָר מִינִיְסְטוּרָה אָנְצָרוֹ-
גַּמְפָּן דָּרְיָהְבָּעָנְדָע מִיטְלָעָן: 1) אָז סָ'זָל גַּעַשְׁקָטָהָעָרָן אָז פָּאָרָאָרְדָּנוּ וְבָג אִין
אוֹנְצָהָר פִּילִיכְיָא, אָז זַי זָל פְּינָק בֵּית אַרְעָסְטִירָן, נָאָר פָּאָכָן פְּרָאָטָאָקָהָלָן
אִין פָּאָל אָוִיב סָ'חָעָט זִין אָוִיָּף מִיר וְאַסְפָּרָע סָ'זָל נִיטְזָהָן מִסְדוּרָה; 2) אָז
צִימְבָּאָלִיטָס אָזָן קְרִילְסָקִי זָלָן תִּיכְףָּ אַרְעָסְטִירָת שְׁעָרָן אָז אַיְבָּרְגָּעְגָּבָעָן
וְעָרָן צָוָם קְרִיְיגָס-גַּעַרְיִיכָּס פָּאָר זְהָעָר פְּהָאָטָן, וְאָם זְהָעָן אַבְגָּתִיְזָן דָּעָטָל
אִין בָּאָרִיכָּת, אִין נַעֲכְטִיגָּעָן אָזָן דָּאָ, אָוִיךְ סְצִיָּל צו זִין פָּוּן פָּאָגְרָאָם-אָגָּסָה-
שָׁאָמָרָם אָזָן פָּוּן אָ נְחָםָ פָּאָגְרָאָם, פָּלָעָג דָּאָם אַוקְרָאַינְיָשָׂע מִילִּיטְזָר, וְאָם
הָאָט לְעַצְטָעָנָם גַּעַתְוָנָעָן די סִימְפָּטִיאִע פָּוּן דָּעָר יְדִישָׂע בָּאָפָע לְקָפְרָוָבָג. (?).

9-פנ סערפערן 1919 יאר

פָּרָזִי צַעֲנְדָעֵר פָּוּן צַחֲנוֹתִילִיגָּעָן קָהֶלְהַ-קָּאַמְּבִיסְעָט

מ. חכם

דערמאנטער שטאט-קאמפנדאנט שוין אַפְגָּרְדוֹן גַּעֲדָרְן.

1922-1923 תקופה קיץ יולי אוגוסט

22643

סִמְעָמָן אֶת רַיְתָהּ פָאֵל גּוֹבָךְ אַמְעָכָךְ קָרָךְ.

אין מינימטרים פאר ידישע ענינים.

פָּרֹן פְּאַרְזִיזְבָּדָן פָּרֹן צְמַתָּה יְלֵיבָן

קה לה-קאמיטעט אין סאטראיטש

פָּאָד, גּוֹב,

אָמָעַלְדוֹבָג

אַתָּה־כִּי־בְּכֶסֶת־אֵין גַּעֲקוֹמָן אֲשֶׁר־בְּרוּךְ שְׂפָרְמָן , זֶה
אֵין צְוָרָבִירֶת גַּעֲקוֹמָן דָעַם 8-7-פָּנִים פָּאָרִיגָן חֲדָשָׁה, אוֹן גַּעֲמָנָת בְּחֵבֶד אַיִם עַט-
לִיכְנֵס אֶרְשִׁין לְחַתְּעַנְתָּן, זֶה זֶה חָאַט אִיבְּעַרְגָּלָאָזָט, נִימַּט קוּקְעַנְדִּיגָּ דָעַרְוִיךְ,
זֶה זֶה חָאַט עַרְקְלָעָרטָן, אָז דִי לְחַתְּעַנְתָּן אֵין אַמְּעַקְעַדְרוֹיִיכְם אוֹן דָעַם בְּמִילָא
חָאַט זֶה גַּעֲדָרָפֶט תִּיסְפְּעַן דִי מִילִּיכְיָעָ, תְּחִלָּה אִין דָעַרְ שְׁטוּב חָאַט מַעַן גַּשְׁחָתָן?
אֵין דָעַרְ נַאֲכָס אַדְּנוֹ, חָאַט דָאַךְ דָעַרְ נַאֲטְשָׁאַלְנִיכְךָ מִילִּיכְיָעָ גַּעֲמָסָקָן, אָז זֶה
(דִי פְּרוּזִי פָּוּן שְׂנִידָעָר, זֶה זֶה כִּימַּט גַּעֲחוּן אִין דָעַרְהָחָם) זָאַל באַזְאַלְן 400
רוּבָּל. דָעַרְנָאַךְ חָאַט אַמִּילִּיכְיָאַנְגָּר אַיִם דָעַרְלָאַבְּגָט עַטְלִיכְעָ נַאֲגַחְקָעָם אוֹן
גַּעֲדָרָהָעַט מִיט 50 רָאַזְבָּעָם, אוֹיְבָ זֶה חָעַט נִימַּט באַזְאַלְןָן. אַיִּיךְ הָאָב זֶה גַּעַ-
צָעַנְדָּפָט אִין מִילִּיכְיָעָ אוֹן אַבְּגַעְתִּיזָן, אָז אִין אַמְּעַלְדוּבָגָ חָעַגָּן צְוָרָבִירֶתָעָ
זָאַכְּן אֵין אוֹיְבָ דָעַרְמָאַגָּט 35 אֶרְשִׁין לְחַתְּעַנְתָּן, דִי אוֹן אוֹיְבָ אַבְּדָעָרָעָ. פָּוּן
קָאַב צָעַלְיָאַרְיָעָ, חָאַט מַעַן מִינָּךְ גַּעֲשִׁיקָט זָוָם אַנְפִּיהָרָעָרָ, עַד אֵין נִימַּט גַּעֲחוּן,
בָּאָר דִי פְּרוּזִי, זֶה חָלְפָט אַיִם זֶה זֶה צָהָן פְּלִיכְטָן, אֵין אַרְדוּוִים מִיט אַכְעָם,
אֵין סָחָט מִירָ נִימַּט חָלְפָעָן קָהָן גַּעֲבָעָט, מִימָּזָן באַזְאַלְןָן. אַיִּיךְ הָאָב אַיִּס גַּעֲעָנָט-
פָּעָרָט, אָז אַיִּיךְ בֵּין לְחַלוּפִין נִימַּט גַּעֲקוֹמָן בְּעַטָּן, נָאָר פָּאָדָרָן גַּעֲזָעַצְלִיכְעָ
שָׁטָן. פָּאָר דָעַם עַנְטָפָעָר חָאַט זֶה אַנְגְּבָרָהָצָט גַּעַגָּן מִירָ דִי מִילִּיכְיָעָ, זֶה זֶה
שְׁחִיל פָּוּן זֶה שְׁמַעַקָּם מִיטָּ, זֶה זֶה אַינְטָעַרְעָסִיר זֶה מִיטָּן פָּאָגָרָאָם, לוֹיִיט דָעַרְ
דָעַבְּדוּבָגָ פָּוּן מִינְיָסְטָרְיוּם זֶה חָלְפָעָן דָעַם אוֹיְטָפָאָרְשָׁעָרָ פָּוּן מְלוֹכָה-מַאֲכָטָן,
כָּאַטְשִׁיבְּסָקָעָ, אוֹן חָעַגָּן חָלְכָעָ סְמָאִיךְ בְּחֵבֶד מִירָ דָא יְדִיעָותָן, אָז זֶה הָאָבָן אַבְּנָהָל

געב וטען אין פאגראם, בעכטן בין אין אונגעפערן אהער, אויף דער נאקס האב אין באקוטען א ידיעה, איז די שנחידערין האט מען ארעטעןירט און מאיז געקומען מיך ארעטעןירט, און איזוי חיז מדן פאטער האט געזאגט, איז אין בין אונגעפערן קהן קאמעגעץ, האט מען געזאגט, איז אין באחאלט מײַן און מאהט טאנ אים געתאלט אדער אפשר טאנ ארעטעןירט, ס'קומען פאר בה אונז א סך גחלדטאותן פון דער מיליציא, שעגן צעלכע ס'העלן אונגעגעבען ערין באזוננדערע מעלהונגנ פון די געליטענען דארום לעג אין פאר דעם הער מיניסטר אונזונגעמען דריינגענדע מיטלען: 1) איז ס'זאל געשיקט ערין א באפפאל פון אוניעזנדע מיליציא, איז די ידע אלט גליךbaarעכטיגנטע בירגער פון דער פרדער אוקראינ, ערין באשיזט פון אונגעצלייכע טהאטן; 2) זיך תיבך צו חענדן פון מיניסטריוו מיט א טעלעפאנאגרט און ספאטרימשער מיליציא, איז ס'אייז אונגעטומען געתארן מיטען בעגן זעהרע אונגעצלייכע טהאטן, דארום זאלע זיך ארויסלאזן מדן פאטער, אויב ער איז ארעטעןירט און די שנחידערין.

פארזיזענדער פון צחתה ליליגן

קלה-קאמיטעט מטה חכם

12-טן פערטען 1919 אָרְ.

גַּיִנְתָּן בְּלֵדָה מִלְּפָאָק

ת. 1922 ינואר 10 אוקטובר 1938

22645

ПОСВІДЧЕННЯ.

м. Смотрич, Камянецького Повіту на Поділлю
1919 р. Червня 29-го дня.

Ми нище підписанні селяне і жиди м. Смотрича, Камянецького Повіту цим свідчуєм, що заарештовані мешканці м. Смотрича: Волько Портной, Шліома Бейзін, Зусь Лернер, Шмуль Ойхман, Дувід Озіранер, Сруль Клейман, Бенюмин Лейман, Абрам Грінберг, котрі знаходяться під арештом при Камянецької Повітові Міліції, дійсно є люди честні працівники, в ніяких большевицьких, та других руках не учасливали.

/Підписи/

Собственноручні підписи на сім посвідченні вищеподписаных мещан христіан і євреїв, мешканців м. Смотрича підписи єзу й прикладом печатки свідчую.

29 іюня 1919 року.

Смотрич. мещанский староста

С. Думановский /в.р./

M.П./

הסמכה מס' 3.3.1.א דטבת 1922, גזאלן, מינימטלערווען

בון בו אונדזיגונג, מאינטערווען
אונדזיגונג זאָלן

22646

סֵמֶן אַטְרִיטַשׁ, פֿאָדָגּוֹבּ, קַאמְפְּנָן, קְרָן.

איין חדישן מינימטלערווען.

פֿוֹן דָּעַלְעַגָּאַט פֿוֹן אַרְעַסְטִירְטַע

פֿוֹן שְׂטָאַט סְמָאָטְרִיְּשַׁס, קַאמְפְּנָן.

קְרָן, פֿאָדָגּוֹבּ, הערטש לערבנער.

אַמְּעַלְדָּנוּג

זּוֹלְעַגְּעַנְדִּיךְ דָּעַרְצָו אַ באַשְׁפְּטִיגּוֹנָגּ פֿוֹן קְרִיסְטְּלִיבְּכָעַר אוֹן זִידִישְׁעָר
בָּאָפְּעַלְקָעַרְוֹנוֹגּ פֿוֹן דָּעַר אוֹיְבָעַנְדְּעַרְמָאנְטָעַר שְׂטָאַט חַעֲגַן דָּעַר אוֹנְשָׁוֹלְדַּ פֿוֹן דִּי
אַרְעַסְטִירְטַע, חַעֲכָע מִהָּאָטַּ פֿוֹן דָּעַר אוֹיְזָדְנָעַר מִילִיצְיָא אַיבָּעַרְגָּעָפִיחָרָט
איַן טָרְפָּעַ, אוֹן אַזְוִי תְּהִי זְחֻנְדִּיךְ אַרְעַסְטִירְטַע כְּמַעַט 2 חַאֲבָן, הָאָט זִין עַם
אַפְּגָעַרְוֹפָעַן אוֹיְףַּ זְחַעַר גַּזְוֹנְדַּ, אוֹן אַחֲנִיגָּעַ פֿוֹן זְהִ פִּיהְלָעַן זִין זְעַהָר
שְׂתָפָּכָסַּ, דָּאָרוֹם לְעֵג אַיְךְ פָּאָר דָּעַם פָּאָה הַעֲרַמִּינִיכְ יְסָטָעַר אַנְצְוָנְעַמָּעַן דִּי דְּרִינְ-
גַּעַנְסְּטָא מִיטְלָעַן, אַז דִּי אַרְעַסְטִירְטַע זַאֲלַע נַאֲךְ חַנְתָּשָׁ אַפְּרַחַת חַעֲרָן.

גַּתְּהַמּוֹז תְּרַעַמְּטַטְּ. אַבְּיַיְלָעַרְ.

סֵם אַטְרִיטְשׁ, פָּאָדָגְבָּקָעָן, קָאמְעָן, קָרָה.

איַן מִינִינִיסְטֶרְיוֹן פָּאָר יְדִישָׁע עֲבָנִינִים.

פּוֹן פָּאָרְזִיְּצְעַנְדָּעָר פּוֹן

צְהַתְּחַדְּשָׁה לִילִיגָּן כְּהַלָּה-קָאמִיטְשָׁעָט

פּוֹן שָׁ. סְמָאָטְרִיטָשׁ, פָּאָדָגְבָּקָעָן,

מַ. חַכְּמָה.

אַסְעָלָדְוָנָגָן,

נַעֲכָתָן, 5 סְפָּרָהָן, הַאָבָּא אַיְזָן בָּאָקוּמוּנָן אַ בְּרִיאָה פּוֹן אַוְנוֹזָעָר שְׂטָאָטָן, אַז
סְיָאָהָן דָּאָרָט אַרְעָסְטִירָת גַּעַחָרָן אַ מִיטְגָּלִידָן פּוֹן צְיָוָנִיסְטִישָׁעָר אַרְגָּגָן יְזָאָצְיָע
גַּעַחָק בָּוּכָּה/לְטָעָר, דָּעָרָפָאָר תָּאָם דָּעָר גַּעַפְּלָקָעָן פּוֹן שְׂטָאָט קָאמְעַנְדָּאָנָט קְרִיְּלְסָקָעָן
הַאָט אַבְּגָעָתִיזָן אַוְיִזְעָן אַיְם, אַז עַד הַאָט בָּלוּמְרָשָׁט אַבְּגָעָתִיזָן אַוְיִזְעָן צְהָן
קָהָרָטִיר דִּי בָּאַלְשָׁעָתִיקָעָם, צְהָן זַהֲן צְהָן גַּעַחָנָן גַּעַחָנָן דָּעָם 21-22 פָּאָרִיגָּן מַאנְאָשָׁן
דָּעָר דָּעָרָמָאָנְטָעָר קְרִיְּלְסָקָעָן, תָּאָם אַיְזָן אַחֲרָבָר פּוֹן פָּרָהָאָקָאָטָר צִימְבָּאָן
לִימָם, אַוְן הַאָט אַז אַנְטָהָל גַּעַנְוּמָעָן צְוּזָמָעָן מִיט אַיְם אַיְזָן דָּעָר רָאָבִירָוָנָג
פּוֹן גַּעַתְּעָרָר פּוֹן חָוִיזָן פּוֹן מִילִּיצִיאָה דָּעָם 8-טָן פָּאָרִיגָּן חָוָדָשָׁן, אַוְן אַיְזָן
כְּדוּמָה פָּהָאָטָן, תָּאָם צְהָן צְהָן דָּעָטָל אַבְּגָעָתִיזָן אַיְזָן בָּאָרִיכָּתָן, תָּאָם אַיְזָן צְהָן
גַּעַשְׁטָלָט גַּעַחָרָן פּוֹן אַוְנוֹזָעָר קָאמִיטְשָׁעָט, הַאָט בָּאָלָד נַאֲךָ אַוְמְקָעָרָן זַיְן פּוֹן
אַוְנוֹזָעָר מִילִּיטָעָר, דָּעָם 22-טָן גַּעַזְאָגָט, אַז דָּעָר אַרְעָסְטִירְטָעָר אַוְן זַהֲן חַבָּר
גַּעַקְבָּה בָּאָרָאָן הַאָבָָן אַבְּגָעָתִיזָן אַוְיִזְעָן זַהֲן קָהָרָטִיר אַוְן אַוְיִזְעָן דָּעָר קָהָרָטִיר
פּוֹן קָאמְעַנְדָּאָנָט בְּכָדִי מִזְאָל זַהֲן צְוָרוּבִּיבָּעָן, תָּאָם אַכְלָגִיְּשָׁקְחָחָר פּוֹן דָּעָם
בְּלִבְבוֹל הַאָט זַיְן בָּאָלָד אַרְוִיְּסְגָעָתִיזָן דָּעָרְפָוָן, תָּאָם דָּעָר קָאמְעַנְדָּאָנָט הַאָט
קָהָרָטִירְטָה בְּנֵי זַהֲן אַוְן זַעַלְבָּסְטָפָאָרְשָׁטָעְבָּדְלִיןָן, אַז קַחְנָעָר חַאלָט נִימָט גַּעַטָּאָן
אַזְאָ שְׂטוֹתָה, בְּפֶרֶש אַז דָּעָר יְדָה, דָּעָר קָאמְעַנְדָּאָנָט קָהָרָטִירְטָה, בְּעַלְאָגְבָּט
אַיְזָן צְהָן דָּעָר צְיָוָנִיסְטִישָׁעָר אַרְגָּגָן יְזָאָצְיָע, אַוְן אַיְזָן סְעָקְרָעָטָאָר פּוֹן אַיְתָהָן
זַעַגְן דָּעָר פָּעָהָיְגָדָהָתָן פּוֹן קְרִיְּלְסָקָעָן אַזְיָסְצָוְרָאָכָּטָן בְּלִבְבוֹלִים זַעַט זַיְן דָּעָר
הַעֲרָר מִינִינִיסְטֶרְיוֹן אַיְבָּעָרְצָהָגָן אַוְיִזְעָן פּוֹן מַהֲן מַלְדוֹבָגָן, תָּאָם אַיְזָן חַעַל דָּעָר.

לאנגן וועגן באריישן בליבורל, זאמ ער האט אויטגעטראכט אויף מיר מיסן פָּדִישָׁן
טאָזְקַיָּה. דערמײַל לעג איז פאר דעם הער מײַן יִסְתָּעֵר, אַנְצּוֹנוּמְפָּעָן די גַּעַחַצְרִיכָּה
מייטלען אוֹן סִזְאָל גַּעֲשִׁיקָּשׁ חָרְבָּן אַ פָּאָרָאָרְדָּבָּוּנָּג דָּוּרְכָּן טַעַלְעָמָּאָן, אָז דָּעָר
אוּיְבָעָנְדָּרְמָאָנְטָעָר זָאָל תִּיכְּפָּע אַרְוִוִּתְגָּעָלָאָזֶת חָרְבָּן, מַעַגְן דָּעָם, אָז ער האט קָהָן
שִׂיכּוֹת מְ נִיט גַּעַחַת צָוָם בַּאֲלַשְׁעָה יִזְמָם, אוֹן אָז דָּאָם אִיז אַ בְּלוּזָעָר בליבורל,
גַּאֲרָאָנְטִיר אִיךְ אָלָם פָּאָרְזִידְצָעְנְדָעָר פָּוּן צְהַתְּחִילְיִיגְן קְהַלָּה-קָהָמִיטָעָט אוֹן אָלָם
גַּעַחַעַזְעַנְדָעָר סְעַקְרָעַטָּאָר פָּוּן פִּירָן יִסְתִּישָׁעָר אַרְגָּאָנִיזָאָצִיעָ.

(אונטערשריףט)

דעם 6-טַן טַעַרְפָּעָן 1919 יָאָר.

Смотрич, Подол. уф.

22649

Копія рапорта Державного Інспектора Волинської групи від 10 Липня б.р. за ч.460 на ім'я Главного Державного Інспектора.

8-го цього липня, коли під час відступу в м. Смотрич скучилось багато військових частин, казаки 27-го Чортомлинського полку почали грабувати жидівське населення м. Смотрича. Троє грабіжників було розстріляно на місті польовою вартою Волинської Групи. Після того Чортомлинці, проїжаючи коло Юнацької школи, погрідували перерубати її і польову варту *їх* таким чином показати: "як за жидів можна розстрілювати іх товаришів." Вночі з 8 на 9 липня, Чортомлинці тихоночко в'їхали в село Степанівку, де розтошувався штаб групи, стали на краю села і начали дізнаватись, де розміщувалася польова варта й Юнацька школа, маючи на меті здійснити свої погрози. Але заміри Чортомлинців було зараз розкрити й польова варта разом з Юнацькою Школою оточила Чортомлинців і обезбройли 80 чоловік, з них 6 старшин, заарештували їх і відправили в Кам'янець в роспорядження штабу дієвої армії. Серед старшин є *полішник* командира полку. Командір полку Томашевич, який перемінив свою фамилію на Галайду, аби не бути пізнаним, бо раніше був відданий під суд за невиконання наказів, з рештою полку й обозами був той час в деревні Дубянці, звіткиля втік з рештою полку й обозом. По відомостям цей полк мав свавільно рушати до Запорожської групи. Чортомлицький *з* початку його існування, начинаячи від Житомира, коли він був в групі Беня, займався тільки грабіжництвом, чим обурював населення против Українського війська. Жадного бойового розвідочного, або іншого службового завдання не виконав, нарешті, в кінці кінців свавільно втік з групи Беня й опинився в *дійовому* корпусі, де під час боїв під Зв'ягілем і далі до

Рівного продовжував своє ганебне повадження. Потім Чортомлинський полк був переданий до Корпусу "СС". По словам командира з гарматного полку його помішника й других старшин Корпусу "СС", Чортомлинський полк теж саме грабував і тікав від ворога, рахуя, що це все залежало від складу старшин, який був підібраний з злочиного елементу, на чолі котрого стояв командір полку Томашевич, служивший при Гетьмані в Повітової комендантської сотні. Доповідаючи про вищезазначене, прошу вжити всіх заходів, аби решта Чортомлинського Полку була обезброєна, Командір полку відданий під суд, а обоз і кони передані Волинської групі. По словам помішника Командіра цього полку, в обозі є багато шкіри, сорочек, сукна та іншого майна. Підписав Державний Інспектор Нагурний.

Діловод Управління.

Головного Державного Інспектора /підпись/

№796

פָּרָן אֶלְעָמֵד-יִזְרָאֵל, אַיִלָּה-בְּיַם-
אַיִלָּה-בְּיַם-גִּתְּעָם, אֲיַלְּהָן-בְּיַם-
גִּתְּעָם, אֲיַלְּהָן-בְּיַם-גִּתְּעָם.

22651

סֵמֶת רִיטְשׁ, פָּנָדְגּוּבְּ, קַאמְפְּנָךְ-קָרְ.

איַן יַדְיָשָׂן מִינִימְטָעָרִים.

פָּוֹן יַדְיָשָׂר בְּאַפְּעָלְקָעְרוֹנוֹג,
בִּירְגָּעָר פָּוֹן שְׁטָאת סְמָאַטְרִישׁ,
קַאמְפְּנָךְ-קָרְ פָּנָדְגּוּבְּ.

אַ מְעַלְדְּ רַנְגְּ,

יְמִסְיוֹן (סְבִּינְגְּ) אֵיז בַּה אַרְכְּז אַיַּן שְׁטָאת פָּרְגָּעָקָוּמָעַן פָּאַל-
גַּעַנְדָּע גַּעַשְׁעַהָעָנִישָׂן, דָּעַר גַּעַחְזָעַנְגָּר סְפָּקְרָעְטָאָר בַּיַּדְעָר מִילִיצְיָעַ פָּוֹן דָּו
בַּאַלְשָׁעַתְיִקְעָם, צִימְבָּאַלִיסְט (אַלְחָן פָּוֹן דָּאָרָף מַאֲזִיאָבָאָתָקָעַ, 4 חַיְאָרָטָט פָּוֹן
סְמָאַטְרִישׁ) מִיטַּחַד אַפְּיִצְיָרָן אַוְן אַבְּגַעַדְבָּעַנְטָעַ פָּוֹן דָּאָרָף גְּרִיצְקָהָעַ,
(סְבִּינְגְּ), חָאָם אֵיז 8 חַיְאָרָטָט פָּוֹן שְׁטָאת, זְהָבָעַן אַרְחָבָגָעָקָוּמָעַן אַיַּן
שְׁטָאת אַוְן דָּעַרְלָאַגְּשָׂט אַבְּגַעַדְבָּעַנְטָעַ דָּעַר יַדְיָשָׂר בְּאַפְּעָלְקָעְרוֹנוֹג אַיַּן נָאַמְעָן
פָּוֹן אַטְמָאָן פָּעַטְלִיוֹרָא צָו גַּעַבְּן קַאנְטָרִיבְּרָזְגָּעַ אַיַּן גַּעַלְטָ, חָעַש אַוְן שְׁטִיחָעַל
מִיטַּחַד אַדְרָהָוָנְגָּעַ, אַז אַרְיָבָּה בַּיַּז נָאַכְתָּה וְהַעַשְׂמָעַן כִּיְתַ עַרְפִּילָן אַלְעָם, חָעַלְן זָה
אוּיְטָקוּיְלָעַן דָּי שְׁטָאת. אַדְגָּק דָּעַר אַרְחָבָגָעָקָוּמָעַן דִּי הַיְגָעָ קְרִיסְטָלִיכָּעַ
אַחֲבָחָאוּינְגָּר, חָעַלְכָּעַ הַאָבָּן זָה גַּעַדְהָהָמָעַט מִיטַּחַד אַדְרָהָוָנְגָּעַ אַזְוָאַמְעָן מִיטַּחַד
חָדָן, חָאָט זִיךְ זָה אַחֲנָגָעָבָן צָו הַאַלְטָעָן, בַּיַּז סִיאָז אַנְגָּעָקָוּמָעַן פָּוֹן
לָאָגָּזְקָאָרְדוֹן (5 חַיְאָרָטָט פָּוֹן אַרְכְּז) אַבְּגַעַדְבָּעַנְטָמָעַט מִיטַּחַד מִילִיטָרָ-לְחָטָ אַוְן
אַרְעָמָטְרָת 2 אַפְּיִצְיָרָן מִיטַּחַד צִימְבָּאַלִיסְטָן.

צְוָנוֹן יַפְּשָׁטָע לְעַנְדִּיגָּג גַּעַדְעַנְלִיךְ אַבְּרָאַטָּקָאָל חָעַגְן דָּעַם, מַוְרָא הַאַבְּפָנְדִּיגָּג,
אַז דִּי אַוְיִכְפְּנָדְעָרָמָנְטָע פָּעַרְזָאַנְגָּעַ זָאַל זִיךְ נִיְּמָה אַחֲנָגָעָבָן דָּוְרָךְ אַלְעָרְלָה
פָּרָאַטָּאַקָּטָאַרִישָׁע אַדְבָּטָאַלְעָן צָו פָּאַרְשָׁתְיַנְּדָעָן פָּוֹן דָּעַר רַבְּטָלִיכָּעַר מָאָכָת אַוְן
פָּוֹן אַגְּרָעָכָתָן מְשָׁפֶטָן, אַוְן דָּאָן חָעַט אַוְנָזָעָר שְׁטָעַטָּל אַוְן אַרְיָבָּה אַנְדָּרָעָ
דָּרָאָהָן נָאָךְ אַמְּרָעָרְקָלִיכָּעַ נִקְמָהִישָׁע גַּעַפְּאָהָרָ, לְעַגְן מִיד פָּאָר דָּעַם הַעַר
מִינְיַטְפָּר אַנְצָוּבָמָעַן דִּי גַּעַהְעָרִיגָּעָ שְׁרִיטָ, אַז זָה זָאַלְן קָוּמָעַן פָּאָר אַגְּרָעָכָת
מְשָׁפֶט פָּוֹן קְרִיסְטָן-צְוָנוֹנָן, אַגְּבָ אַוְרָכָא זְהָבָעַן מִיד מַוְדִּיעָ, אַז צִימְבָּאַלִיסְטָ

אייז א באחא אומטער פראטאקראטער אוון נאך בית דער לעצטער מאכילדיזאציע, אידער
 די אוקראין ישע מאכט האט אנטוינטראטען פון פראאליע קהן גאליציע, הווא ער
 איין איז א געפערלייכן מאמענט פרא אוקראינה געפיהרט אל פאגראם-אגיטאציע
 צהינן די רעקרוטן, האט זהנצען דורך גאנגען אונדער שטאט, אוין אפער אייז
 מאגלאיך צו זירקען מ'זאל ארעטירן אוניגע פון די באחאפענטש פון דארך
 "גרינקאמ", האט זהנצען געקומטען איין שטאש ארדען צו דער שחיטה, בדי אנדער
 זאלן חיטן, או די אוקראין ישע מאכט אייז געגן פאגראמען.
 איין נאמען פון דער חדישער באפעלקערונג
 משה בן ליבוש חכם.

כב סיוון תרעוץ 1919 יאר. (ג'נואר 1919)

גאָזַק/אָזַק אַיִן דְּבָרָק 31/1
1922 נֶפֶלְתָּמָה 5/1/1922

22653

סֵמֶאָטְרִיטְשׁ, פָּאָד. גּוֹב., קָאמָעָן. קָר.

דעם הער מינימטער פאר יידישע ענינים.

מאנטאג, דעם 7-טַן يولְיַה 1919 *אָר פָּאָרְנָאָכָט אַיְז אַיְז סְמָאָטְרִיטְשׁ
אנְגַּעַקְוַמְעַן אַ שְׁאָסְטְּ פָּוּן גְּרַדְּיִינְגְּ-קָוְפְּצָן אָוּן האָבָן אַנְגַּעַהוּוַיְבָן צָו רַאֲבִירָן-
די שְׁפָאָט סְמָאָטְרִיטְשׁ. דָּעַר אַנְפִּיהְרָעָר פָּוּן מִילִּיזִיעַ, אָוּן אוֹזִיךְ דָּעַר קָאמָעָן-
דאָנָט האָש גָּאָרְנִיכְשׁ גַּעֲקָעַנְתָּה לְפָעָן, מַהְמַת זָה האָבָן בַּיִּז גַּעֲהָלָתָן צָו-
כְּעַמְעַן דָּאָם גַּעֲזָעָר אָוּן האָבָן זָה גַּעֲזָאָגָט, דָּאָם זָה זְהָנָעָן חְדִישָׁע פָּאָרָאָגְּ-קָעָרָעָט
אוּן די רַוִּיבָּרָם האָבָן גַּעֲטָאָן, דָּאָם זָה האָבָן גַּעֲמָלָתָן: אַסְטְּ שְׁטִיבָּעָר האָש
מעַן אַפְּגַּעַרְאָבִירְשָׁטָן, אַזְּדַּעְן האָש מעַן עַרְמָאָרְדָּעָט, פְּרוֹיְעָן האָש מעַן גַּעֲשָׁפְּנָדָעָט,
אוּן תְּחִטְפָּר דָּאָם עַם טְוָט זִיךְּ תְּחִים אַיְיךְ נִיְּתָן, מַחְמַת אַיְיךְ בֵּין אַנְטָלָאָפָּעָן פָּוּן
דָּעַר שְׁפָאָט. אַיְיךְ חָאָב נָאָר גַּעֲהָרָתָן אַ גַּעֲשָׁרָה פָּוּן דָּעַר שְׁפָאָט אָוּן מַעְרָתָה
איַן דָּעַרְמָהָל גָּאָר נִיְּתָן. אַיְיךְ בְּעַט תִּיכְּפָּעָן אַנְגַּעַמְעַן מִיטָּלָעָן אוֹיְף אַפְּזָוָרָאָטָעָתָן
די יְהָדָן פָּוּן סְמָאָטְרִיטְשׁ.

אַחֲנָתָאָרִינְגָּעָר פָּוּן שְׁטָעַטָּל סְמָאָטְרִיטְשׁ

(*צָהָק בּוּכָּהָאָלְטָעָר)

9 يولְיַה 1919 יְאָרָךְ

האנו אונן או רצף גוף 3.8
או 5.5 מטרים ב- 1922, גזגוז.

פין בו זונטס דודו, ווילטס זיגזיג
Joint גורק אנטיקוון גורק

22654

סמסטר דיביטש, פאלד. גוב., קאמען. קר.

אין זידישן מינימליסטיום.

פון דער זידישער באפקלקערובג,

אַדְבָּחוֹאַוִינְפֶּר פון שטאט סמאטראַיטש,

קאמען. קר., פאלד. גוב.

א מעלה דרונג

אין דער מעלדונג, האם פיר האבן אונגעגעבן כב סיוון, האבן מיר
פארוים אַרוֹיְסְגַּעַזְאָגָט אָוְנְצָעֵר מְוָרָא, אָז דֵי פְּרָאַתְּאַקְּאַטְּאָרָם, דֵי אַנְפִּיהְרָעָר
זו מאכּן אַפְּגָרָם בְּיַד אָוְנְצָעֵר אַיְן שְׁטָאַט, חַעַט זִיךְ אַונְגָּעָבָן דָוָרָךְ אַלְעָרְלָח
פְּרָאַתְּאַקְּאַטְּאַרְיִישָׁע אַוְפָנִים אַוִּיטְזּוֹנָאָרָן (אַוִּיטְזּוֹמְתָּדוֹן ?) אַ גַּעֲרָעְכָּטָן מְשָׁפֵט
אוֹן אַרְוּיִים פון דֵי חַנְצָטָן פון דער אַאֲכָט אַוֹן דָּאַמִּיט דְּרָאַהָעָן אָוְנְצָעֵר שְׁטָאַט
כָּאֵךְ מִיט אַפְּהָר גַּעֲפָרְלִיכְן נְקַמָּה שְׁעָן אַפְּגָרָם, בָּאַמָּת אִיז אַזְוִי גַּעַתְּעָן,
הַעַר הַוִּיפְטָה פְּרָאַתְּאַקְּאַטְּאָר, צִימְבָּאַלִּיטָּש, שְׁפָאַצְּיִירָה שְׁוִין אַרְוּם בְּיַד אָוְנְצָעֵר אַיְן
שְׁטָאַט אַוֹן דְּרָאַהָעָש אַלְעָמָן מִיט נְקַמָּה, דָאַרְוּם לְעֵגָן פִּיר פָּאָר דַּעַם הַעַר
מִינְיָסְטָעָר אַנְצּוֹנְעָמָן דְּרִינְגְּבָעָנְדָע מִיטְלָעָן, אָז דֻּעָר פְּרָאַתְּאַקְּאַטְּאָר צִימְבָּאַלִּיטָּש
זָאַל צָוְרִיק אַרְעַסְטִירָה טַעַרְנָה, אַוֹן קְוֹמָעָן פָּאָר אַ גַּעֲרִיכָּת פון קְרִיגָּס-צּוֹשְׁטָאנְדָּז
לוֹוִיטָן באַפְּעָל פָּוּנָם הַוִּיפְטָה-אַסְטָמָאָן פָּעַטְלִיוֹרָא.

כְּזָסְיוֹן תְּרַעַט

איַן נְאַמְּעָן פון דֻעָר באַפְּעָל קְעָרְבוּג

משה לִיבְשָׂסְטָס חַכְמָה.

22655

До Міністерства Єврейських Справ

Від Голови Тимчасового Громадського Комітету м. Смотрича,
Камянецького повіту, Под. губ.
М. Хухима.

Д о к л а д

З докладу, котрий я приставив до Міністерства від нашого комітету, має можливість Пан Міністр уявити собі в подробицях діяльність провокатора Цимбаліста й його товариша Крильського /поляка/ і компанії.

Від'їзджаючи з дому я був повідомлений єврейським соцьким Іллем Герштейном, що Крильський з місцевим комендантом Алексіем Федоровичем Кузьмою прийшли до нього й сказали йому, що вони не лічили, що він большовик і разом з Хухимом взяли присяги від єреїв в школі забити Цимбаліста, його й коменданта, що Цимбаліста ми вже забили й що за часи перебування большовиків, 21-го минулого місяця, я сам клопотав, щоб придбати червоної матерії для лент, а коли такої не було, він пропонував взяти сподню спідницю для цієї мети. Такий склав він дурний наклеп про те, чого зовсім не було. Вчера я одержав повідомлення з нашого містечка, що там заарештовано члена сіоніської організації через наклеп Крильського, подібний тому, про котрий я вже згадував в своїм докладі. В нашім містечці пройшов поголос, що він справді є забитий. Можливо, що цей поголос випущений його компанією для того, щоб його не шукали. Тільки після слідства, котре я зробив, я довіддався, що він поступив в штаб дівізії секретарем. Він зна-

українську мову, і через те йому вдається прикрити свою провокаторську діяльність. Дівізія знаходилася, мені здається, на Фрампільському фронті в Тульно, чи в Рудці з 8-го 20-го минулого місяця. Опасаючися бути переслідуванним знасти за те, що я писав доклади в Міністерство, що до його діяльності й його провокаторської компанії й що до всяких поклепів, щоб мені не приходилося терпіти беззаконно, доки я докажу правду, я прошу Пана міністра вжити рішучих заходів: 1/ щоб було надіслано распорядження нашій міліції, щоб мене не заарештували, лише складали протоколи в випадках якого небудь доносу на мене. 2/ щоб Цимбалист і Крильский були зараз заарештовані за іх діяльність, котра детально освітлена в відчоті вчорашнім і теперешнім, щоби позбавитись від погромних агітаторів і нової погромної плями на українське військо, котре в останнім часі придало симпатії єврейського населення. 6-го Серпня 1919 р.

Голова Тимчасового Громадського Комітету М.Хухим.

Як я довідався у комендатурі - комендант вище-згаданного містечка вже є відозваним. З прігналом згідно:

За начальника Відділу /підпись/

р. 3243

30 Вересня 1919 року.

1856 1919 1919
Документ № 1919

1919 1919 1919
1919 1919 1919

У. Н. Р.

22657

Адміністраційний Судья
Прокурівського Повіту
Прикомандирований до
Особливої слідчої комісії
для розслідування проти-
єврейських погромних подій
В. Доніч.

25 Серпня 1919 року.
Ч. 179.

До Пана Міністра Еврейських
Справ

Маю за честь докласти, що я був в м. Смотричі, производив розслідування по справі погрому відбувшагося 7-го-8-го Липня ц.р. оглядив місця, потерпівші від погрому, осіб, котрі потерпіли від погрому, катованіх, поранених, перевірив на місці постраждавших від погрому матеріально, допитав цілий радок осіб, і таким засобом я з'ясував, що від цього погрому постраждало єврейське населення, понесло шкоди біля двох мільйонів. Один старий єрей був забитим, богато було катовано, а на 9 чол. ще й досі є сліди катування нагаями, прикладами; одному ~~х~~ випалили бороду і богато жіночко знасилувано і, при чому кілька разів за них знасилувано під ряд десятком і більш козаків, де котрі і заражені венерічними хвористями. Де котрі мешканці завдяки погрому доведені до останнього жебрацтва і цілковато голодують а тому необхідно дати ім негайну допомогу.

Адміністраційний Судья

В. Доніч.

Ч. 262

9 Серпня 1919 року

З оригіналом згідно:

Нач. Відділу підпись.

Секретар - № 1919

10/12 1919

№ 548

Ізраїльський архів

האקדמיה היהודית
Joint Jewish Academic Institute
ס. 1922, ינואר 20, 1922]

22658

סֵם אַטְרִיטָשׁ, פֿאַד. גּוֹב., קָאמְעָן-קָרֶ.

איין זידישן מיניסטעריזום,

פֿוֹן דָּעֵר בְּאַפְּעַלְקָעַרְבוֹג

פֿוֹן שְׂטָאטָם סְמָאַטְרִיטִישׁ;

פֿאַד. גּוֹב., קָאמְעָן-קָרֶ.

אַ בָּאָרִיכְתָּ

העגָּעָן דָּעֵר לְאָגָּעָן פֿוֹן אָוְנוֹצָעָר שְׂטָאטָם
פֿוֹן הוּוּ תְּמוֹז בֵּין חַיַּנְתָּן בָּוּ אַב תְּרַעַת.

די מִיר האבן פָּארוּים אַבְגַּעַתְּזַיְּזַן איין אָוְנוֹצָעָר מְעַלְדוֹבָגָן חַעַגָּן פְּרָאָתָה—
קָאַטָּאָר צִימְבָּאַלִּיטָּס מִיטָּן זַיְּהָן קָאַמְּטָאָבָּיָּע, חָאַטָּ זַיְּהָן אָמָּעָן עַנְדָּע אַרְוִוִּים גַּעַתְּזַיְּזַן נִים
קוּקָעַנְדִּיבָּגָן דָּעַרְוִיָּה, וְאָמָּעָן דָּעֵר חָעָר סִינְיִסְטָעָר הָאָטָּקָטְגָּאָרִישׁ גַּעַפְּאַדְעָרָט, אָז
צִימְבָּאַלִּיטָּס זָאַל אַרְעַטְיִירָט חַעַרְן, אוֹן תְּיִי סְקָאַזְּזַט אָרוּם אִיז אָזָא פְּאַדְעָרָוָגָן
אַרְוִוִּים גַּעַתְּאָרָן פֿוֹן דָּעֵר מְלוֹכָה-מְאַכְּתָּ, איין דָּאָךְ צִימְבָּאַלִּיטָּס אַחֲטָמָל
אַרְוִוִּים גַּעַלְאָזָט גַּעַתְּאָרָן אוֹן דָּאָם צְהַדְעָט מְאָל אַרְעַטְיִירָט גַּעַתְּאָרָן בָּאָרְדָּלְעָן לְפָנָיָם,
די אַוְרַזְאָכָּעָן דָּעַרְפּוֹן אִיז, וְאָמָּעָן זַחְנָעָר אַחֲרָ, אַפְּאַלְיָאָק קָרִילְסָקִי (אַדְעָר
די מְרוֹפְּטָ אַיְם אִין שְׂטָאטָם קָעַרְעַנְסָקִי) הָאָטָּ זַיְּהָן אַחֲנָגְעַאָרָדָנָעָט בַּחַם שְׂטָאטָם—
קָאַמְּעַנְדָּאָנָט, פְּרַאַטְרַמְּשָׁיק אַלְעָקָטָיָּ פְּעַדְאָרָהִיטָּס קָוּזָעָמָּ, אַלְמָ זַחְנָעָר אַגָּעָן
הַיְּלָפְּסָמָּאָן אוֹן דָּאָמִיט גַּעַגְעָבָן די מְעַגְלִיבְקָהָט צִימְבָּאַלִּיטָּסָן צָוּ קוּמָעָן צָוּ
קָאַמְּעַנְדָּאָנָט, אַלְמָ זַיְּהָן אַוְרָהָה.

דאַגְּעַרְשָׁטָאגְּ הוּוּ תְּמוֹז אַיְז אַבְגַּעַקְוּמָעָן צָוּ אָוְנוֹז אִין שְׂטָאטָם אַיְן אַטְרִיאָד
מִיטָּן סָטָן יָאָקָרְ קָאַרְבָּאָחָטָקִי בְּרָאָשׁ דָּוְרְכָּזְוָפְּיִהְרָעָן די מְאָבָּיְלִיזְאָזְיָעָ, דָּעֵר
סָטָן יָאָקָרְ גַּעַפְּאַדְעָרָט פֿוֹן שְׂטָאטָם בְּרוּוּסָטָ פָּאָרָ די קָאַזָּקָן. סְקָאַזְּעָן אַרְוִוִּים—
גַּעַגְעָשָׁן 2 פֿוֹן די שְׂטָאטָם טְוַהָּעָר מִיטָּן זִידְיָהָן סָטָאַקָּעָ צָוּנוֹיְפָּנְעָמָעָן
בְּרוּוּסָטָ. צָהָה קָאַזָּקָן פֿוֹן דָּעַם קָאַמְּעַנְדָּאָנָט, מְעַלְבָּעָהָן האָבָּן גַּעַחָתָם אַיְן אַוְיִיפְּטָרָאָגָן
אוֹרְיָעָ אַיְנָעָם פֿוֹן די טְוַהָּעָר הָ, לְחָכָם, האָבָּן גַּעַפְּאַדְעָרָט פֿוֹן אַיְם, עַד זָאַל
אַפְּלָאָזָן דָּעַם סָטָאַקָּעָ, אוֹן חַעַנְעָר הָאָטָּ זַיְּהָן אַבְגַּעַתְּזַיְּזַן, אָז מְדָאָרָף צָוּנוֹרְוִיָּפָ-

בעמוץ ברויט פאר די קאוזאךן, האבן זיך אים אונטער בלויזע שעהרדן אונטער-
געפיהרט אין וואלאסט צום פאטניך. דער לעצער האט אהן שום פראגן אים
דעראלבגט עטלייבע נאגאייקען, אוון חען ער האט זיך געהנדעט זיך אים מיט
א פראנג, פאר זאמ ער שלאגט אים, דערפאלר פפער, האם ער ערפאלט זחן
פרידאך זונזיפגעטען ברויט, האט ער זיך א-ביבס פארלארן אוון אים געהאלט
אפלאון, נאר דאן איז ארוים קריילסקי אוון געזאגט, איז מ'דארכ אים געבען
25 ראנזאגט. אוינע זחן געהאלד זחגען ארוים פון וואלאסט דער ראש אוון
שרחבער אוון ניש געלאות אים געבען קין ראנזאגט, נאר מ'חאט אים איזו זו-
שלאגן מיט נאגאייקען דעם קאנפ, איז פון דעם אנטערובגעטען בלוט אוון פון
די קלעט ער עד הוים קאנפ-שמערטן, דאם איז געהן אן אנהריב פון
נקה פאר זחן חבר צימבאלייט. דאם צהטע פון איז געהן, דאם די קאוזאךן
(מייר ועכגען, אונטער זחן תירקובה) האבן געכאנט אלטער זון, זונזיפגע-
טריבן אין און ארט אין גאם אוון זיך געהאונגן זונגען "מה-ייפית" אוון
דעם אוקראיב ישן הימן, זעלבסטפארשטנדליך, איז מיט איזלכע בארכאריעש
מייטלען זו חעלן געהינען די סימנטיע זו זיך קענען נאר פראים אדער
פראודאקטארן וואם זילן, איז סיזאלן ארויסקומען הייפוך רעוזלטאטען פון
דעם זו דאם זיך טרפעבען כלומרשת. שבת האט זיך פארענדיגט די מאוביליזא-
זיע אוון די קאוזאךן זחגען אנטער-ארכערן.

זונטאג האבן אונזעריבן דורך אונזער שטאט מאטען מיליטער.
דער שטאט קאמפנדאנט, זעלכער איז בטכע א שמאכטיגער, בא זעלבן סיפ-חרט
מיט אלעטען אן זחן געהילע קריילסקי, האט ניש אונגענומען קין שום מיטלען,
אלס קאמפנדאנט, ניש ארויסגעגעבן קין באפעהלהען אוון ניש ארויסגעשיקט
קין פאטROL. מיר האבן געשאן אלס, דאם עם איז פיגלייך געהן זו פארזארכ
דאם פיליטער. מיט קפראטירן, שטיך-פראדוקטן וכדומה, ניש געמנדייג פאר
קין זאך קין געלט. בייז מאנטאג פארנאקט איז דאם דורךעהנדע מיליטער
געהן חפקט צופרידען. מאנטאג איז אונגעקומען דאם 27 פערדן-פאלק אוון
(הו אונז און דאכט זיך, דאם 3 זאלינער פאלק זו דאם 3 ס.מ. פאלק). עטלי-
כע קאוזאךן זחגען ארטען אין קאנצעיליארייך פון מיליציע אוון געדראהעט מיט
טורם אויב זיך צעלען זיך מישען זו דעם, דאם זיך צעלען טאן. דער נאטשאלאניך
פון מיליטער (הו סינדרזט אוים פון אבז) האט פארזיבערט, איז סינדר גאר

בית זהן, עד האט נאר געפֿאַדערט מ'זאל תיבּע צוֹנוֹרִיפֿנְעָמָעַ בְּרוּיטַ, טַאַבָּאַק
 אוֹן אַיִם צוֹשְׁטָעַלְן שְׂנִידְעָרָם אוֹן שְׂוֹסְטָרָם, מ'הָאַט אַיִם אַלְעַם צוֹגְגֶזָאָגַט. דָּקָר-
 חַל אַיִז גַּעֲתָאָרָן פִּינְסְטָפֵר, אוֹן דִּי קַאַזְאָקָן הָאָבָן פָּאַרְטְּרִיבָן אַלְעַ אַיִן דִּי
 שְׂטִיבָעַר. הַאַלְבָן 11 אַזְיָגְעָרָה הָאָבָן זִיךְ דָּעַרְחָעָרָט דִּי עַרְשָׁטָה הָאַרְצְרִיאַפְּנָדָע גַּעַדְאַלְד
 גַּעַשְׁרִיעַן. דִּי פָּאַגְּרָאַמְּשְׁטָשִׁיקָעַם צְהָבָעַן אַדוֹמְגַעְגָּבָעַן זִיכְבָּרָה אוֹן פְּרָה מִטְּ לְאַמְּטָעַן
 אוֹן מִטְּ לְיִכְּטָה, גַּעַבְּרָאַכְּן טִירְזַן, ^{אַלְגָּה} פָּעַנְסְטָפֵר אוֹן אַוִּיסְגָּעָרָאַט אַלְעַם פְּרוֹן דִּי
 קַלְחָטָן אוֹן שְׂטִיבָעַר, אַיִן דִּי קַלְחָטָן הָאַט מַעַן נַאֲכָן צַוְּרָאַבְּרִין דָּאָם אַיְבְּרִיגְגָּ
 צַוְּרָאַבְּרִין. אַיִן אַ טְּחַל שְׂטִיבָעַר הָאַט מַעַן זַה אַרְחַבְּגַעְלָאָזָט (כְּלוּמְרָשָׁט) צַוְּ נַעֲכְתִּיבָן
 אוֹן צַוְּ עַפְּנָן אוֹן בָּאַכְּדָעָם, תְּזִי זַה הָאָבָן אַבְּגַעְבָּעַן הָאָבָן זַה אַבְּגַעְהַוִּיבָן שְׁלָאוֹן
 אוֹן רַאֲבִירָן. אַחֲן אַלְטָן 70 יַאֲרָגָן אַדְן, נַחֲמִיה וְאַלְקִיךְ, הָאַט מַעַן אַפְּגַעְהָאָקָט אַחֲן-
 הָאָכָט אוֹן חָפָן עַר אַיִז צַוְּגַעְלָאָפָן צַוְּ אַתְּנָן שְׁכָן אוֹן גַּעַשְׁרִיבָן מ'זָאַל אַיִם אַרְחָבָן-
 לְאַזְזָן, אַיִז מַעַן אַיִם נַאֲבַגְּעַלְאָפָן אַיִן אַחֲן קַאְרִירִידָר אַרְן אַיִם אַוִּיפֿגְּגָשָׁנִיטָן
 דָּעַם הַאַלְזָן, חַבְּגָעַ פְּרָוִיְעָן אוֹן מַחְדָּלָאָךְ צְהָבָעַן גַּעַשְׁעַנְדָּעָט גַּעַתְּאָרָן דָּוָרָן גַּעַנְדָּלִי-
 גַּעַדְ קַאַזְאָקָן בָּאַכְּבָאָנָּאָן, אַפְּיָלוֹ אַחֲן אַלְטָעָ פְּרָוִיְ אַיִז אַוִּיךְ גַּעַשְׁעַנְדָּעָט גַּעַתְּאָרָן.
 ס' אַיִז אַזְיָיךְ דָּא צְוַשְׁלָאַגְּעָנָעָ: אַחֲנָע צִיְּפָעָ רַדְן לִיגְטָעָ עד הַיּוֹם אַיִן שְׁפִיטָאָל.
 אוֹן שְׁלָאָפָעָם 18-יַאֲרִיגָעָם מַחְדָּלָ, חַלְבָּעָם מִיהָאָט מַאֲכָם גַּעַתְּעָן, צִי פָּאָרְ שְׁרָעָק
 גַּעַשְׁעַנְדָּעָט צִי וְעָרָן, הָאַט בָּאַקְוּמָעָן קַאַנְתָּאָוְלִיםִיעָם אוֹן אַיִז גַּעַשְׁטָרָמָן אַוִּיפֿן
 צְמָחָתָן טָאגָן, דָּעַר פָּאַגְּרָאַם הָאַט גַּעַדְוִיְעָרָט דִּי גַּאֲבָצָעָ נַאֲכָט אוֹן נַאֲךְ 3 אַזְיָגְעָר
 פָּאַרְטָאָגָן, חָפָן ס' אַיִז שְׁוִיְן גַּעַתְּעָן לִיכְטִיגָּ, הָאָבָן זַה אַלְץ פָּאַרְטָגְזָעָצָט זַהְעָר
 אַרְבָּעָט; נַאֲרָ אַדְאָקָן דָּעַם, וְאָם ס' אַיִז אַבְּגַעְקָוּמָעָן אַחֲן אַטְרִיאָד פָּוֹן יְוָנְקָעָרָם,
 מִטְּן פְּרָאָפָעָמָר פָּוֹן זְשִׁיטָאִמְרָפָר יְוָנְקָעָרָ שָׁוָּל כָּאַרְוָנְזָעָה הָאַמְּאַיְלְטָשָׁיק בְּרָאָשָׁן,
 הָאַט דָּעַר פָּאַגְּרָאַם אַוִּיפֿגְּעַלְעָרָט. דִּי יְוָנְקָעָרָם הָאָבָן זִיךְ בָּאַלְד גַּעַתְּאָתָן אַזְיָיךְ
 דִּי פָּאַגְּרָאַמְּשְׁטָשִׁיקָעַם, אַרְעַטְיִירָט עַטְלִיכְעָ אוֹן דְּלָאָכְזִיגָּ אַוֹן אַבְּגַעְשָׁלָאָגָן אַ טְּחַל
 צַוְּרָאַבְּרִיטָעָ זָאָכָן. אַיִן דָּעַר נַאֲכָט אַיִז אַיִן שְׁפָטָמָ גַּעַתְּעָן, תְּזִי מִידָּן צְהָבָעַן דָּעַרְבָּאָן
 גַּעַמָּאָר גַּעַתְּאָרָן, דָּעַר שְׁטָאָבָ פָּוֹן קַאְרָבָוָם פָּוֹן ס.מ. נַאֲרָ דִּי ס' חַיְזָט אַוִּים הָאַט
 עַר נִימָּט גַּעַשְׁקָטָ זָהָן פָּטְרָוָלָ, פָּאַרְלָאַזְעָנְדִיָּג זִיךְ אַוִּיפֿן שְׁפָטָמָ-קַאְמָעַנְדָּאָנָּס, חַעַל-
 בָּעַר אַיִז בָּאַנְאָכָט בְּשַׁעַת דָּעַם פָּאַגְּרָאַם אַבְּגַעְפָּאָרָן. יְוָנְקָעָרָם הָאָבָן צוֹשְׁטָעַל אַ
 פָּטְרָוָלָ, אוֹן אַיִן שְׁפָטָמָ אַיִז גַּעַתְּאָרָן רֹוחַיְגָ, נַאֲרָ צִימְבָּאַלְיִיסָּט אַוֹן זִיךְ צִיְּן חֶבֶר
 קַרְיִילְסָקָה הָאָבָן זִיךְ נַאֲךְ זַהְעָרָד נַקְמָה גַּפְיִיחָלָט נִימָּט גַּעַקְיִיחָלָט מִטְּ דִּי רַעֲזָוְלְטָאָטָן
 פָּוֹן בְּחַנְאָכְטִיגָּן פָּאַגְּרָאַם.

דִּינְסְטָאָג בְּחַטָּאָג צְהָבָעַן צִימְבָּאַלְיִיסָּט מִטְּ קַרְיִילְסָקָעַן מִטְּ עַטְלִיכְעָ קַאַזְאָקָן
 אַחֲן אַיִן חַוִּיזָ פָּוֹן מִילִּיצִיָּ (אַיִן דָּעַר אַנְחַזְעַנְהָאָט פָּוֹן מִילִּיצִיָּאָגָעָר זָאָפָנָעָ)

צובענו ומען דאמ געהער וכדומה זאכן, צוינע זיך אוניכ רעקזיזירט און זעלק (Chesky) מעלייך, פון חעלבן דער קאמענדאנט זיך אנטניך פון פארבינדרונג (Fon 28-טן פאלק, זיך שאמייטסקי, האט אבגעראטפעט אַהֲלָבָם). אין דער זעלבער צוינע האט מען אַבְּגָעָהּ וְיִבְּנָהּ נאך אַמְּלֵאָהּ זֶוּרָאָבְּיָרָן אָוֹן שְׁלָגָן. עַפְעָם אַסְּלִיטָרָה טחל האט באַלד אַרוֹיְסְגַּעַשְׁטָלָט נְעַמְעָן הוֹיְזָ פָּוֹן מִילִיזִיעָ (אוֹן דָּא דַּעֲרָהָיוֹז זיך אַז סִיאִיז גַּעַוְעָן אַפְּרָאָהָקָאָצִיעָ פָּוֹן צִימְבָּאַלִּיסְטָ-קְרִיזְלְסָקִי) פּוֹלִיזְמִיאָטָן גַּעַגְּן פָּאָטְרָוָל פָּוֹן דִּי יְנָקָעָרָם (אַז מִיר זְחִנְעָן דְּעַרְנָאָךְ גַּעַתָּאָרְ גַּעַתָּאָרְן הַאָבָן מִיר זְחִנְעָרְ גַּעַשְׂקָטָאָרְ זִיךְ זְוּ דַּעֲרָהָיוֹז טחל פָּאָטְרָוָל האט באַלד גַּעַפְּאָדְעָרָט הַיְלָקָ פָּוֹן זְחִנְעָרְ טָהָל, זָאָם האט זִיךְ גַּעַפְּוֹנָעָן אַוְנְטָפָרָר דָּעָר שְׁטָאָט אָוֹן אַדְּאָךְ דָּעָר עַנְעַרְגִּיעָ אָוֹן עַנְטָלָאָסְעָנָהָתָט פָּוֹן דִּי יְנָקָעָרָם, זְחִנְעָן הַאָבָן באַלד אַרוֹיְסְגַּעַשְׁטָלָט פּוֹלִיזְמִיאָטָן גַּעַגְּן יְעַנְעָן, האט זִיךְ אַגְּגָעָבָן זְוּ פָּאָטְרָהָבָן זִיךְ זָאָם שְׁלַעַבְתָּעָ פְּזִילִיטָרָה טָהָל אָוֹן אַזְיךְ אַבְּגָעָהָקָומָעָן אַוְיָפָן יְרִיךְ פָּוֹן דָּעָר שְׁטָאָט, פְּזִימְבָּאַלִּיסְטָמִיטָקָעָן, בְּעַהָּפָעָנָט מִיט בְּיִקְמָעָן אָוֹן שְׁחָרְדָּן, זְחִנְעָן נְאַכְּגָעָפָהָהָרָעָן דָּעָם טָהָל קְהִן לְיָאָבָּאָקָאָרָוָן, נָאָר פָּוֹן זְעָגָן זִיךְ אַוְמְגָעָקָרָטָט, אַרְחָבָּגָעָבָגָן אַיְן טְלָעְפָּאָן-סְטָאָנְצִיעָ אָוֹן פָּוֹן דָּאָרָט אַבְּגָעָן פָּאָהָרָעָן נאך קאמענדאנט.

בָּזְוּ מִיטָּהָאָךְ פָּאָרָנָאָכָט זְחִנְעָן דְּוּרְכְּגָעָגָאָנָגָן פְּזִילִיטָרָה טְהִלָּן. בְּרוּוִיט האט מען שְׁוִין זְוּנוֹיְפָגָעָן וּמְעָן מִיט שְׁחָרְדִּיְקָהָט אָוֹן חַבְּרִיגָן, דָּאָךְ הַאָבָן דִּי חַלְּסָ-לְחַטָּ פָּאָרָשָׁטָאָנָגָן אָוֹן בָּאָדוֹיְעָרָט דִּי לְאָגָעָ; מִיטָּהָאָךְ פָּאָרָנָאָכָט אַיְן אַבְּגָעָן קְוּמָעָן אַקְאמָעָנָדָאָנָט פָּוֹן פְּעַלְדָּ אַכְּרָאָנָגָן פָּוֹן 3 פְּאָלָק 5.5. מִיר זְחִנְעָן גַּעַגְּאָרָן, אַז דִּי יְנָקָעָרָם זְעַלְעָן אַפְּפָהָגָתָן דְּוּרָךְ דָּעָם, וְאָם סִיאִיז דָּא דָעָר גַּעַתָּאָרָן, אַז דִּי יְנָקָעָרָם זְעַלְעָן אַפְּפָהָגָתָן דְּוּרָךְ דָּעָם, קְאַמְּעָנָדָאָנָט, מִיר הַאָבָן גַּעַבְעָטָן דָּעָם לְעַצְמָן, עַד זָאָל זְחִנְעָן זְחִנְעָן זְחִנְעָן זְחִנְעָן אַז מִידָּאָרָךְ נִיטָּ. מִיר הַאָבָן גַּעַבְעָטָן, עַד זָאָל עַרְלָוִיבָן נָאָר עַד האט גַּעַזְאָגָט, אַז מִידָּאָרָךְ נִיטָּ. מִיר הַאָבָן גַּעַבְעָטָן, עַד זָאָל פָּוֹן זְצָעָן אַיְן דְּרוֹזָסָן בָּאַדְּיָהָרָט, אַוְן עַד האט עַרְלָוִיבָט, נָאָר אַטְהָל פָּוֹן פָּאָטְרָוָל הַאָבָן פָּאָטְרָהָבָן דִּי מְעַנְשָׁן אַיְן דִּי שְׁטִיבָעָר אָוֹן סִיאִיז פָּאָרָגְעָקָוּמָעָן אַיְן דָעָר נָאָכָט עַטְלִיכָעָ רָאָבְּרָוּנָגָם זְוּפָאָלָן. אַיְן דָעָם אַוְיָפָדְעָרָנָאָכָט אַיְן אַזְיךְ פָּאָרָגְעָקָוּמָעָן אַיְן פָּרָאָהָקָאָטָאָרָיְשָׁעָ צְוָפָאָלָן, פָּאָרָנָאָכָט הַאָבָן 6 קָאָהָלִיכְרִיסְטָן פָּאָרָגְעָקָוּמָעָן אַיְן פָּרָאָהָקָאָטָאָרָיְשָׁעָ צְוָפָאָלָן – פָּוֹן 2 פָּעָרְדָּעָן-פְּאָלָק – פָּוֹן 5.5. פָּאָרָנָוּמָעָן פָּוֹן "גִּיק שִׁיסְעָנְדָעָר מַהָּ" – פָּוֹן 2 פָּעָרְדָּעָן-פְּאָלָק – פָּוֹן 5.5. פָּאָרָנָוּמָעָן אַז אַדְּאָטָרָט, באַלד אַבְּגָעָהָוִיבָן זְוּכָּעָן אַיְן קְעַלְעָר אָוֹן אַזְיךְ בּוּיְדָעָם אָוֹן גַּעַדְרָאָחָעָט דָעָם בְּעַלְ-חַבִּית, בְּעַנִּי תְּאַהֲלִין, אַז בָּאָנָאָכָט חַעַט מען זְיךְ אַזְיךְוּיְלָעָן. דִּי פְּאָמִילִיעָ אָוֹן אַזְיךְ אַזְחַטְפָּרָ, וְאָם חַוְיִינָט אַיְן דָעָר שְׁטוּב הַאָבָן דִּי שְׁטוּב

פאללאז און געזעגן אין דראָפּֿינַן, מען ס' איז געהארן פִּינְסְטֶרְה האט אהנער
 פון דֵי געגענט א טיר, זאָם געהט אָרוֹויִים אין דער זיט, און אוֹיְסְגַּעַשְׂמָן
 און באָלֶד איז עס אָרוֹויִים דורך דער פָּאָדְעָהָטְהִיר מיט א געהאלְד: "זַהֲדִיָּה", טַשְׁ
 חַיִּ טַרְעַלְאַיְתָּעַ" אַ שְׁכַּן מַ, גַּמְּחַרְמַ, וְעַלְכָּעַר הָאָט גַּעַזְעַהַן דָּוְרְכַּן פְּגַנְסְטֶרְ, חַיִּ
 ער האט גַּעַשְׂמָן, איז אָרוֹיְסְגַּעַגְּבָּאָבְּגַּן בָּאָרוֹהָיְגַּן דַּעַם עַוְלָם; הַעֲרָבָּנְדִּיגְּ חַיִּ קָרְ
 שְׁרַחְטַּ, הָאָט ער אִים גַּעַזְעָגְּתָּ, "אַיִּיךְ הָאָב דָּאָךְ אַלְתַּן גַּעַזְעַהַן חַיִּ דָּוְ הָאָט גַּעַשְׂמָן"
 ער איז אָרְהַן צְוִירִיךְ אין שְׁטוּבַּ, נָאָר באָלֶד נָאָקָמָל אָרוֹיְסְגַּעַקְומָן אָוְן
 אַתְּעַקְגַּעַטְרִיבָּן דֵי בָּעַלְיִ-בָּתִים פָּוּן שְׁטוּבַּ מִיטַּ דְּרָאָהָוָגַּ, דָּאָם ער וְעַט שְׁגַּעַן דַּעַם,
 האָט וְעַט זָהָן אַיִּן דְּרָוִיְסָעַן, אַ גַּאנְצָעַ נָאָכַט הָאָבָּן זַיִּ גַּעַבְּלִיִּ-בִּיחַ-עַתְּעַטְּ אַיִּן
 שְׁטוּבַּ, אֲפִילּוּ דֵי סְטַעְלִיעַ אַפְּגַּעַרְפִּיטַּן, חַיִּ סִיכָּהָט זַיִּ אָרוֹיְסְגַּעַדְזָן, אַז ס' אַיִּין
 עַפְעַם בָּאָהָלְטָעַן, דֵי פָּאָטְרוּלְעַן זָהָנָעַן אַרְהַנְגַּעַגְּבָּגְּן צַו זַיִּ, זַיִּיךְ לְאָבָּגְּ גַּעַזְעָמָט,
 מָאָט האָט אָרוֹיְסְגַּעַרְפָּעַן אַ פָּאָרְדָּאָכָּס בָּיִּ דֵי בָּעַלְיִ-בָּתִים פָּוּן שְׁטוּבַּ אָוְן דְּאָרְבָּעַר
 הָאָבָּן זַיִּיךְ בָּאָהָלְטָעַן אַיִּן דֵי שְׁכַּבְּיִשְׁעַ שְׁטִיבָּעַר, אָוְן זַיִּ נָאָכְגַּעַשְׁטִירְטַּ, חַיִּ
 זַיִּיךְ זָהָנָעַן אָרוֹיְסְגַּעַקְומָן מִיטַּ דֵי קָאָזָאָקָן אָוְן גַּעַזְעָבָּט דֵי בָּעַלְיִ-בָּתִים. אַיִִן
 דְּרַפְּרַהְה האָט מְעַן מְוִדְּרַיְעַ גַּעַתְּעַן זַיִּעְרַ קָאָמְנְדִּירַ, אָוְן ער האָט זַיִּ נָאָר צָוְ-
 גַּעַנוֹמָעַן פָּוּן דְּרַעְשָׁעַן שְׁטוּבַּ, דָּאָגְּרַשְׁטָאָג אָוְן פָּרַחְתָּאָג זָהָנָעַן פָּאָרְגַּעַקְומָן בְּלוֹמְרַ-
 שְׁטוּ רַעַקְתִּים יְצִיאָם פָּוּן שְׁבַּחַזְ-פְּרָאָדוֹקְטָעַן אָוְן דָּעַרְתִּיל הָאָט מְעַן גַּעַזְעָבָּט הָאָבָּעַר,
 גַּעַרְשָׁטָעַן, אַיִּן טִישְׁקָעְסְטָלָאָךְ אָוְן אַיִִן דֵי קָעַשְׁעַנְעָם. אַחֲנָע פָּוּן דֵי פִּילְ רַעַקְתִּיְ-
 זַיִּר-גַּרְוּפְעַם הָאָט וְהַזְּמִינְתָּאָמָר אָרוֹיִם גַּעַהְמַט עַפְעַם אַ פְּאָבִיר פָּוּן דַּעַם קָאָמְנְדָאָנָט פָּוּן
 פָּעַלְ-אָכְרָאָנָע אָוְן הָאָט גַּעַזְעַגְּבָּאָלְטָעַ גַּעַזְאָלָט גָּאָרְ קָלְחָנָעַ, בְּלוֹמְרַ-שְׁטוּ פְּרַתְּזָן,
 אַיִִן מְשֻׁנָּקְ פָּוּן דֵי צָוְעַג זָהָנָעַן מִיר גַּעַתְּעַן אַיְנְגָאָמָעַן טַעַרְאָרְזִידְרַטְ,
 מִיהְמָס אַרְאָפְּגַּעַזְוִיְגַּן אַיִִן גָּאָם שְׁמִיחָעַלְ, קָאָמָשָׁן, הוֹיזָן וּבְדִזְמָה, אַ שְׁטָרָאָל
 פָּוּן הָאָפְּנָוָנָג הָאָט אָוְנָז עַרְשִׁינְטָאָג דָּאָגְּרַשְׁטָאָג אַוִּיפְּ דְּעַרְנָאָכָּט, חַעַן מִיר הָאָבָּן
 בָּאָקוֹמָעַן אַיִִן אַנְפְּרָאָגָע פָּוּנָם מִינְיְסְטֶרְרִיּוּם. מִיר הָאָבָּן בִּיְזָן דָּאָגָעַן גַּעַרְעַבְּנָטָן,
 אַז ס' אַיִּיךְ שְׁוִין אַיִִן קָאָמְנְעַץ קָהָנָעַרְנָאָט אַיִִן דְּרַעְשָׁעַן אַיִִן גַּעַבְּעַן גַּעַ-
 פָּוּן פָּעַלְ-אָחָרָאָנָע אַיִִיךְ אַפְּגַּעַפְּהָהָרָעָן אָוְן מִיר זָהָנָעַן שְׁוִין אַיִִן גַּעַבְּעַן גַּעַ-
 בְּלִיבָּן הַפְּקָרָ, מִיר הָאָבָּן דֶּוְרָאָךְ אַיִִן טַלְעַפְּאָנָגְּרָאָטָמָע אַיִִן מִינְיְסְטֶרְרִיּוּם גַּעַ-
 בָּעַטְן אָוְנָז אָרוֹיְסְחִיקָּן אַנְטְּרִיאָד פָּוּן לְנְקָעָרָטָ, וְעַלְכָּעַ זָהָנָעַן זַיִּהְרָ בָּאָלְיָבָּט
 גַּעַהְאָרָן בָּיִּ דְּרַעְשָׁעַג בָּאָפְּעַלְקָעְרָוָנָג דֶּוְרָאָךְ זַיִּהְרָ אַרְעַנְטָלִיבְּקָהָטָ, שְׁבָתָ אַיִִן דְּרַעְשָׁעַג
 זָהָנָעַן 3 סָאָלְדָאָטָן אַבְּגַעַפְּאָלָעָן אַוִּיפְּ אַיִִן קָלוּזָיְזָ בְּשַׁעַת אַהֲנָעַן אָוְן גַּעַפְּאָדָעָרטָ
 מִזְאָל זַיִּ גַּבְּבָן 2/1 פָּוּד זָאָלָזָ, חַעַן בֵּית מַעְלָן זַיִּ שְׁמַעַן. אַ דָּאָגָק דַּעַם אָרוֹהָן-
 מִשְׁעַן זַיִּיךְ פָּוּן אוֹיְבָעַנְדָעָרָמָאָגָטָן קָאָמְנְדָאָנָט בִּזְ סָאָטְנִיכְיָ, וְיִשְׁאָמְרִיסְקִי, זָהָנָעַן

די דאחסעננדע ביזול געהארן פון דעם בלבועל. שבת פארנאכט האבן זיך אריה-
געיאתעם עטליבע קאזאטען פון 2 קורען פון 3 אוקראיינישן פאלק און אנגע-
חויבן שיפען און פארטריבן די מענשן פון גאט. אין דעם מאמענטן זחנען אן-
געיקומען די אונקערט, וואם זיינען געקומען נאך אוונזער בייטע. זיך האבן צפוג-
בורען בי די סאלדאָן די פוליעס און זיך פארטריבן פון שטאָט. זונטאג אין
דער פריה איז פון אוונזער שטאָט אַרְוִיסְגֶּפְּהָרְעָן אַנְּבָגְּקָוּמָעָנָעָר פון
ליאנְצָקָאָרוֹן צוֹשְׁפָּלָאָרְפָּן פון שפְּרָאָדְוָוָקָעָן מִיט אַבְּפָאַלְמָכְּטִיגְּוָנָג פון
חוֹיְטָמְ-שְׂטָאָבָּ, אַנְּחַבְּחָאוֹיְנָעָר פון יַרְמָאַלִּינְעָץ, מַאיְרָ גַּלְמָזָעָר-תִּיכְּבָּחָ הַיְנָטָעָר
דער שטאָט האָבָּן אַיְם אַיְבָּעָרְגָּעָן וּמָעָן קָאָזָאָקָן פון אוֹיְבָּעָנְדָּעָרְמָאָבָּטָן 2 קורען,
אַיְם אַבְּגָעָפְּיִיחָרָט צָוָם סָטָבִּיךְ, מַעֲלָכָעָר הָאָט פִּים בָּאָזָוָכְּ, צָוָגָעָן וּמָעָן לְעָרָן
10,000 רָוְבָּל שְׂטָאָבָּנָעְ גַּעַלְתָּ מִיט אַלְעָ דָּקָוּמָעָנָטָן, קוֹיְטָאָנְצָיָעָם אַוָּן טַעַלְעָגָרָאָ-
מעָם, זיך האָבָּן אַיְם גַּעַפְּהָנִיגְּט אַוָּן גַּעַשְּׁלָאָגָן, אַז עַר זָאָל זיך גַּעַבָּן נָאָגָן גַּעַלְתָּ.
בְּכָדֵי צוֹ פָּאָרָפָּנְדִּיגְּן אַיְנָגָאָבָּצָעָן מִיט דָּעָר זָאָקָ, האָבָּן זיך אַיְם אַרְוִיסְגֶּפְּהָרְעָן
אין פָּעָלָדָ, דָּאָרָט צָוָשִׁיםָן, נָאָר צָוָפִּיהָרָעָנְדִּיגְּ אַיְם צוֹ אַדְּן סְקָאָלָעָ אַוָּן אַחֲעָקָ-
שְׂטָעָלְעָנְדִּיגְּ אַיְם אוֹיְףָ דִּי קְנִיחָעָם גַּעַשְּׁאָמָן צוֹ תְּעָרָן, הָאָט עַר זִיךְ אוֹיְסְגָּעָלְלָיָטָ-
שָׁאָט אַוָּן אַרְאָבָּגָעָפָּהָלָעָן פון סְקָאָלָעָ, דָּאָמָ הָאָט אַיְם גַּעַגְּבָּן בְּחָ אַוָּן מָוָת צוֹ
אַבְּטָלוֹיְפָּןָן, בִּים קְוָקָּעָנְדִּיגְּ דָּעָרְוִיָּהָ, וְאָמָ זיך האָבָּן אַיְם נָאָכָגָעָשָׂאָמָן. דֻּעָם
זְעַלְבָּן טָאָג הָאָט עַר תְּעָגָן דֻּעָם מְזָדִיָּה גַּעַתְּחָעָן דָּעָר מִילִּיזִיָּה. אוֹיְפָן צָחָתָן טָאָג
הָאָט עַר גַּעַתְּאָלָט שִׁיקָּעָן אַטְלָעָפָּאָגָרָאָמָעָ אַיְם שְׂטָאָבָּ אַרְתָּן דָּוְרָבָּן מִיְּבָּסְטָעָרִיםָ,
נָאָר אוֹיְףָ דָּעָר סְטָאָנְצִיָּה הָאָט דְּעַזְוָרָעָט אַחֲנָעָר פון דֻּעָם תְּחָל אַוָּן עַר הָאָט נִים
גַּעַתְּאָלָט אַבְּנָעָמָן די טַעַלְעָפָּאָגָרָאָמָעָ, רְוָפָּעָנְדִּיגְּ אַיְם צָוָם פָּאָלְקָאָחָנְיָקָ. עַר
הָאָט מָוָרָא גַּעַתְּאָלָט צָוָגְּהָן מִיטָן קָאָזָאָק אַוָּן דָּאָרְיָבָּעָר אַיְם מִיטָּגָגָאָבָּנָעָן
דָּעָר נָאָטָאָלָנְיָק מִילִּיזִיָּה. דָּעָר סָטָבִּיךְ מִיטָן 4 קָאָזָאָקָן האָבָּן זִיךְ מְזָדִיָּה גַּעַתְּעָן
אַוָּן גַּעַתְּאָלָט אַוָּמָקָעָהָרָעָן אַטְהָל גַּעַלְתָּ, נָאָר עַר הָאָט גַּעַפְּאָדָעָרָט אַיְנָגָאָבָּצָעָן. זָעָם
הָאָבָּן אַיְם דָּאָרָט גַּעַתְּאָלָט שִׁיםָן אַוָּן זִיךְ גַּעַבְּוָנְטָעָהָעָט צָוָזָאָמָעָן מִיטָן נָאָכָן
קוֹרָעָן גַּעַגְּן נָאָטָאָלָנְיָק אַוָּן פָּאָלְקָאָחָנְיָקָ, נָאָר דָּעָר לְעַצְטָרָהָהָט גַּעַזְאָגָטָ,
אַז עַר דְּוָפָּט אַרְוָיִים אַדְּן אַנְּדָעָר טָהָל אַוָּן מְחָעָטָ זָעָם אַלְעָ צָוָשִׁיםָן. עַרְשָׁטָ דָאָן
הָאָבָּן זָעָם זִיךְ בָּאָרְוָהָיָגָט. אַחֲעָקָעָהָעָנְדִּיגְּ אַוָּן דָּוְרָבָּגָהָעָנְדִּיגְּ דָוְרָעָן דָּעָר שְׂטָאָט
הָאָט דָּעָר סָטָבִּיךְ גַּעַכְאָטָ אַדְּן חַבְגָּעָן מָאָן אַוָּן אַיְם גַּעַטְרִיבָּן מִיטָן די קָאָזָאָקָן
בָּאָגְלָחָטָעָנְדִּיגְּ אַיְם מִיטָן נָאָגָאִיקָםָ, בִּין דָּעָר פָּאָלְקָאָחָנְיָקָ אַיְם אַבְּגָעָוּמָעָן אַוָּן
אַיְם בָּאָפְרִיטָ. נָאָכָהָר אַיְם אַבְּגָעָוּמָעָן צוֹ אוֹנְצָ דָּעָר שְׂטָאָבָּ פון מָלִימָעָר גְּרָדָעָ
מִיטָן דָּעָר אַנְּקָעָר-שָׂוָּלָ, אַוָּן אַיְם שְׂטָאָט אַיְם גַּעַתְּעָן פָּאָלְקָאָמָ רָוּחִיגָּ.
מָפְטָאָג דֻּעָם 7/2 אַיְם דָּעָר פָּרִיהָה הָאָט זִיךְ פָּלוֹזְלִיבָּגָ דָעַהָעָרָט אַיְם שְׂטָאָט

א שיסעראַי, פֿיגָאַט זִיךְ אַרְוִיסְגַּעַתְּזִין, אַז מִשְׁיסְטַּט אֵין גָּאמֶן, אֵין אֵין קְלַחַט
 אֵין מִיטַּן מַארְק אִיז אַרְדַּן עֲפָעַם אַךְ תַּאֲקַדְּמַט מִיטַּן אַגְּהַאלְדַּן, אַז מִחְאַט פָּרוֹן
 דָּארַט אַרְוִיסְגַּעַשְׂאַמְּן; נַאֲרַן אַדְּאַקְּדַּם, וְאָם סְאִיז דָּארַט גַּעַתְּעַן אַתְּכַעַר אָוֹן
 עַר הָאַט זִיךְ צּוּבְּחַזְּאַכְּסַּט אֵין אִים עַרְקַלְעַאַרְטַּס, אַז דָּאַם שִׁיפְּעַן אַוְנְצַעַר בָּאַטְּאַרְתִּיעַ
 פָּרוֹן יַעֲכַעַר זִיחַט שְׁטָאַט, אִיז דַּעַר קְרַעְמַעַר אַבְּזַל נִיזְוָל גַּעַתְּאַרְן פָּרוֹן בְּלִבְּוֹל. אֵין
 אַפְּאַר שְׁעַה אַרְוֹם הָאַט זִיךְ דָּאַם שִׁיפְּעַרְדַּת פָּרוֹן דַּי בָּאַלְשֻׁעַתְּיַקְּעַם דָּעַרְנַעַחַבְּטַעַרְתַּ אָוֹן
 מִחְאַט גַּעַתְּמַן דַּי אַדְּנַתְּאַרְוִינְעַר זִיךְ בָּאַהְאַלְטַעַן אֵין דַּי שְׁטִיבָּרַ, חַלְדַּי פּוֹלִיאַ
 זְהַבְּעַן גַּעַפְּלוֹיְגַעַן אֵין שְׁטָאַט. בִּיטַּקְוַעַנְדִּיגַּעַגְּ דָּעַרְוִיְּגַעַגְּ אִיז דְּרַיְבְּגַבְּדַעַ, בִּיטַּקְוַעַנְדִּיגַּעַגְּ
 זְהַעַנְדִּיגַּעַגְּ צְוַגְּעַגְּרַתְּ דָּעַרְצַוְעַן אָוֹן בִּיטַּקְוַעַנְדִּיגַּעַגְּ צְוַעַט זִיךְ אֵין דָעַרְינְעַן
 כְּוִיטְיַגְּן, גַּעַרְיַנְדַּטְעַט גַּעַתְּאַרְן בְּעַבְעַן אֵין יַדְיַשְׁן אַפְּטַעַקְאַרְטַּסְעַט מַגְאַזְיַן אֵין
 אַיְבְּעַרְבְּוֹנְדְּזְוֹגְסַּטְעַט-פּוֹנְקַטְעַט, אָוֹן אַוְנְטַעַר דַּי פּוֹלִיאַעַם זְהַבְּעַן גַּעַמְאַבְטַעַגְעַט גַּעַתְּאַרְן
 אַיְבְּעַרְבְּוֹנְדְּזְוֹגְעַן אָוֹן אַנְדַּעַרְעַט בְּוֹזְטִיאַגְעַט זְאַבְעַן בִּיזְעַן לְעַצְעַן מַאְמַעַנְטַעַט, דַּי גַּאנְצַעַט
 צְחַטַּט, דָּאַם דַּי בָּאַלְשֻׁעַתְּיַקְּעַם הָאַבְּן גַּעַשְׂאַמְּן פָּרוֹן בִּיקְעַן אֵין שְׁטָאַט. אֵין דַּעַט
 מַאְמַעַנְטַעַט, וְעַן דַּי בָּאַלְשֻׁעַתְּיַקְּעַם זְהַבְּעַן אַרְדַּן אֵין דַּעַרְעַטְעַר גַּם פָּרוֹן שְׁטָאַט,
 הָאַט אַדְּנַעַרְעַט בְּעַנְיַיְקַרְטִיאַט, וְאָם אִיז אַנְטַלְאַפְעַן פָּרוֹן זִיךְ גָּאַס, וְאוֹן דַּי בָּאַלְ
 שְׁפַּתְּיַקְּעַם זְהַבְּעַן שְׁוִין גַּעַתְּעַן, בָּאַגְּגַעַנְטַעַט לוֹיְפַעַן אַחַיְן אַתְּכַעַר, וְאָם הָאַט
 זִיךְ אַוְמְגַעְעַהְרַתְעַט אֵין שְׁטָאַבְעַט צְוַעַט רָאַטְעַתְעַט זְיַכְּתִּיגְעַט פָּאַשְׁרַעַט.
 חַעַן עַר הָאַט אִים אַבְּגַעַשְׁטַעַלְטַעַט אָוֹן דָּעַרְצַעַהְלַטְעַט, אַז דַּי בָּאַלְשֻׁעַתְּיַקְּעַם זְהַבְּעַן שְׁוִין
 אֵין שְׁטָאַט, אִיז עַר גַּעַגְעַרְמַעְטַעַט אַנְהַדְּרַק אַיְבְּעַרְדַּרְאַשְׁטַעַט אָוֹן אִים גַּעַרְפַּעַט, וְאָם עַר
 זָאַל טָאַן. דַּעַר חַבְגַּעַר מַאְן חָאַט אִים בָּאַרְוַהְיַגְטַּס, גַּעַרְאַטְעַן בָּאַהְאַלְטַעַן דַּעַם רַעַתְאַלְלַעַט
 חַעַר, וְאָם עַר הָאַט גַּעַטְרַאַגְּן אֵין חָאַנדְעַט, אָוֹן בִּיטַּלְוִפְּן, נַאֲרַגְעַן רַוְהִיְגַּעַט,
 עַם זָאַל זִיהְן בִּיטַּפְּאַרְדַּעַטְסִיגְעַט חַעַן זִיהְן חַעַלְעַן אִים אַפְּיַילְוַן דָּעַרְזַעְהַן; אָוֹן אִים
 אַבְּגַעַתְּיַזְעַן הַיְנְטַעַרְגַּאַטְעַן, דָוְרַעַן חַעַלְכַּעַט עַר חַעַט קַעַנְעַן זַיְכַּעַר קַוְמַעַן אֵין שְׁטָאַבְעַט,
 חַעַלְכַּעַר אִיז גַּעַתְּעַן פָּרוֹן יַעֲנַעַר זִיחַט שְׁטָאַט. אֵין דַּעַם מַאְמַעַנְטַעַט הָאַבְּן אַחַנְיַיְגַּעַט
 פּוֹרְיַעַטְסַט-פָּאַרְאַזְיַטְסַט, חַעַלְכַּעַט לְעַבְנַת תְּמִידַעַט פָּרוֹן גַּנְבָּות אָוֹן גַּזְלָות, דָּעַרְצַעַהְלַט
 דַּי בָּאַלְשֻׁעַתְּיַקְּעַם, אַז דַּי זִשְׁיַדְעַם הָאַבְּן גַּעַהְאַלְפַעַן דַּי פָּעַטְלִיְוַרְאַתְעַם אָוֹן אַבְּגַעַט
 מִיזְעַן אַזְיַיְעַט דַּעַם אַיְבְּעַרְבְּוֹנְדְּזְוֹגְסַטְעַט-פּוֹנְקַטְעַט, נַעַבְנַעַן דַּעַם אַפְּטַעַקְאַרְטַּסְעַט מַגְאַזְיַן,
 חַעַלְכַּעַר אִיז דַּעַרְעַטְעַר אַגְּהַאלְלַעַט צְוַרְאַבְּיַוְתְּ גַּעַוְאַרְן (דַּי שְׁאַמְּלִילְיַעַט אִיז אַנְטַלְלַעַט
 פְּעַן אֵין פְּעַלְדַּן, נִיְּטַבְּאַתְּיַזְעַדְיַגְעַט אַפְּיַילְוַן פָּאַרְמַאְכַעַן דַּי טִירַן).

פָּרוֹן 4 אַזְחַבְעַר מַגְטַּשְׁאַג דַּעַם 21-פְּנַן בִּזְעַ 10 אַזְחַבְעַר דִּינְטַמְּאַג דַּעַם 22-פְּנַן

הָאַבְּן דַּי בָּאַלְשֻׁעַתְּיַקְּעַם גַּעַרְאַבְּיַרְטְּ מִיטַּדְעַרְעַטְעַט פָּרוֹן דַּי עַלְצַעַט דַּי גַּאנְפְּצַעַט

שפטאט, די זאכען, זאמ האבן פאר זיך בית גענוואט, האבן זיך צויסחלט די
פוניגערן אין די שטחות. אונקומפנדיג, אין שטאט האבן זיך און דיבגע מאן
ט.מ. בלאנק דערשאפטן אוון און אלטן זיך פערהאלטן, ער זאל מיטפאחרן
מחזן דעם מעג קהן קרייניטשאָן, נאר איזוי כי דער פאָתקאָתבֿיך איז אַפְּגַּעַפְּאַהֲרָן
אויעך און פאָפְּטֿאָן, איז ער אנטלאפֿן מיט און הינטערגאָם. דיבנטאג, דעם
אוון, 10 אַזְּהַגְּעָר אַזְּהַגְּעָר אַזְּהַגְּעָר, אַזְּגַּעַתְּאָרְן אַזְּמַעַל, אוון די אַזְּבַּעַר-
בליבענע אין שטאט רוייבער-באָנדעם זחנען אנטלאפֿן, אַרְוֹם 2-אַזְּהַגְּעָר
זחנען אַרְוֹן אין שטאט רָאַזְּהַעַדְּשִׁיכְּעָם פָּהָן אַונְצָעָר מִילִּיטָּעָר, צעלכע זחנען
בָּאַגְּעַגְּעַס וָעַתָּאָרְן מִיט אַפְּלָאָדִיסְּפָּנְטָּן, דערתִּיסְּפָּנְדִּיג זִין, אָז דער אוּרְבָּעָן-
דערמאָנְטָעָר פְּרָאָפְּסָאָר פָּוּן חַקְעָר-שָׂוֵל אַז נִיט חַחַט פָּוּן שטאט פָּאָרְהָאָוְנְדָעָט
אוון דערנָאָךְ דָּוָרָךְ די באַלְשָׁוֹתְּיִקְּעָם דערהָרְגָּעָט גַּעַתָּאָרְן, האָבָּן אַסְּטָּאָר אַזְּבַּעַר-
זָאָגָּשׁ זָעָר באַזְּדִוְּרוֹבְּג, זאמ זיך האָבָּן בית גַּעַתָּאָסְטָּה דערפָּוּן: זיך האָלָטָן אַיְם
געַחַן גַּעַלְאָפְּן רָאַטְּעַהְעָן, אוון די גַּעַבְּצָעָ שטאט האָט באַזְּדִוְּרוֹת אוון באַחַיָּה
זָהָן חַלְדִּישְׁ-טְּרוֹיוּרְוָנְגָּעָן טְזִוִּיתָ.

די אַזְּגַּעַנְעָט מִתְּחָמָא פָּוּנְיָעָן-רוּבְּעָרָם, זאמ האָבָּן פָּאָרְמָסְפֶּשֶׁט די זיך צו
די באַלְשָׁוֹתְּיִקְּעָם, האָבָּן דערצעהָלֶט די אַרְתָּבְּגַּעַטְּמָעָן צוֹרִיק אַזְּנָאָט אַרְעָן
קָאַזָּאָךְ, אָז די זְשִׁידָעָם האָבָּן נָאַכְּגַּשְׁאָפְּן אויעך די אַפְּטָרְעַטְּעַנְדָּעָ קָאַזָּאָךְ,
רָעַכְּעַנְגָּדִיג, אָז דאמ חַטְּט אַרְוִיְּסְרָוָפָּעָן אַזְּנָאָרְבָּרְדִּיְּ, נָאָר די קָאַזָּאָךְ האָבָּן
זִין דָּפְרָדוּ נִיט צְוָנְעַהְעָרָט. שְׁבַּת אַז גַּעַקְוּמָעָן דער חַקְעָר מִיט נָאָךְ אַפְּרָר צו
דָּעָם זיך, זאמ האָט אַיְם אַגְּעַרְאַסְטָהָעָט מִיט זָחָנָעָ עַזְוָתָ, מָעָן ער אַז גַּעַלְאָפְּן
פָּוּן דָּעָם שְׁטָאָבָּ, זִין צְוּקוֹשָׁט פָּאָר פְּרָהָיָד מִיט דָּעָם זִדְפָּ, אוון זִין מִיט אַיְם
שְׁמָמָה גַּעַתָּעָן.

פָּוּן די אוּרְבָּעָן-דָּרְמָאָנְשָׁאָ פָּאַסְּיְּרָוְנְגָּעָן אַזְּזָהָרְבָּטְּמָעָן
רוֹאַיְּגִירְטָ. סִפְּפָהָלָן אוּרִים דָּוָרָךְ דָּעָר צוֹמְתָּלְוָנָג צו די דָּרְבָּגְּעַהְעָנְדָעָ מִילִּיטָּעָר-
פָּאָפָּעָן אוון דָּוָרָךְ די צְהָדָ פָּאָגְּרָאָמָעָן אַלְעָרְלָה שְׁפָחָזְ-פְּרָאָדְזְוָקְשָׁעָן; אַזְּוֹיְ אַרְוֹם,
אָז די רָחְבָּעָ לְעָבָּן בְּצָמְזָוָם אוון די אַרְיִמְעָ הַוְּנָגְעָרָן, צְהָיָסְטָהָזְטָה די קָלָאָמִיטָּה-
קָאַזְּיָעָ פָּוּן די צְוָרָאָבְּיִרְטָעָ, זָחָנָעָן די גְּרָעְמָטָה הַעַלְפָטָ פָּוּן זִיה מִיטְעָלָעָ בְּעַלְיָהָ-
בְּתִים, צְעַלְכָּעָ זָחָבָעָן דָּוָרָךְ דָּעָר צְוָרָאָבְּיִרְטָעָ גַּעַקְוּמָעָן צו דָּעָר לְאָגָעָ פָּוּן די
חוֹבָגְּעַרְעַנְדָּעָ אַרְיִמְעָ לְחַטָּ. סִיאַיְּזָ פָּאָרָאָן פָּאַמְּיִילִיםָ, זאמ לְעָבָּן בְּלוֹוִיזָ מִיט
רָעַטִּיךְ, קְנָאָבִילָ, צְיַבָּאָלָעָם אַהֲן אַפְּצִילָ בְּרוֹוִיטָ. סִיאַיְּזָ פָּאָרָאָן אַזְּעַלְכָּעָ, צְעַלְכָּעָ
קָאַגְּעָן זִין פָּוּן בְּעַט בֵּית אַוְיְפָהָהָבָן מִחְמָת שְׁוָאָקָהָטָ פָּוּן נִיט עַסְנוּ. סִיאַדְרָאָהָעָט

א געפאהר פון עפיזעטמייע פון הונגעראַטְהַיּוֹן, צעלכע האט שוין אַתְעַקְגָּעָרְוִיבֶּנֶס
אטלייבע פערזאָן, בְּ אַבְתְּרַעַט,

צְהַתְּחַדְּלִיגְדָּר קְהַלָּה-קָאַמִּיטָּעַט

פָּאַרְזִּיךְעַנְדְּדָר (אָוָן טַעַרְשָׁרִיפָּת)

מִיטְגְּלִידָר פָּוּן קָאַמִּיטָּעַט: בְּנֵי פָּיוּן קְרָאַהְתְּשִׁיק, *צָחָק גָּלָאָךְ

בְּנֵי צִיוּן דִּיבָּצִין, יְזָעָץ חֲכָם.